

Podmínky použití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: Čas

Autor:

Vydavatel: Jan Herben

Vydáváno v letech: 1899-1915,1920-1924

Stránky:

ČAS.

Vychází každý den ráno; v pondělí po polední. V neděli se zvláštní beletristickou přílohou Besedy Času.

Předplácí se v Praze (s donáskou do domu), neb v celé říši rakousko-uherské v Bosně a Hercegovině poštou ročně 28 kor., půlletně 14 kor., čtvrtletně 7 kor. měsíčně 2 kor. 40 hal.; do Německa čtvrtletně 8 kor. 80 hal.; do jiných států čtvrtletně 10 kor. 80 hal. — Jednotlivá čísla prodávají se v pražských filiálkách ve všední dny za 8 hal., v neděli za 10 hal., s přílohou 18 hal., na venkově ve všední dny za 10 hal., v neděli za 12 hal., s přílohou za 20 hal.

Redakce a správa jest v Praze, II., v Jungmannově třídě č. 21. a., v II. patře.

Předplatné i poplatky za inserty přijímá správa v Praze, II., v Jungmannově tř. č. 21 (v II. patře). — Účet v pošt. spořitelně č. 849.136. — Číslo telefonu 2089.

Nevyplacené dopisy se nepřijímají; rukopisy se nevracejí; reklamace se nezalepují a nevyplácejí.

Vnitřní silou. — Politická samostatnost. — Hospodářské osvobození. — Svoboda svědomí a slova. — S pravdou ven.

„Rozumnou a poctivou politikou.“ *Havlíček*. — „Všechn pokrok se na cestě rozumové a bez násilí nejlépe děje.“ *Havlíček*. — „Kdykoli jsme vítězili, dalo se to pokaždé více převahou ducha nežli mocí fyzickou.“ *Palacký*. — „Nám jest stále žvanění o národnosti a vlastenectví už překonaným stanoviskem.“ *Neruda*. — „Jindy umírali mužové pro čest, pro blaho svého národa: my však z téže příčiny budeme žítí a pracovati.“ *Havlíček*.

Dnešní číslo obsahuje 10 stran.

Bývalý ministr vyučování dr. Šl. Hartel zemřel ve Vídni 14. ledna.

Odpor českých Němců proti únorovému svolání českého sněmu.

Ruský státní rozpočet.

Slovenské časopisy.

(Počet slovenských časopisů. Maďaronské. Jak proti nám čelí? Časopis proti časopisu. Nové podniky: Naše Zástava pro lid, Slovenský Obzor pro inteligenci. Slovenská Knížnica.)

Podle statistiky vychází v Uhrách asi 30 slovenských časopisů. 8 politických (Slovenský Týždenník, Ľudové Noviny, Národné Noviny, Národní Hlásnik, Robotnícké Noviny, Napred, Slovenské Noviny, Krestan); 2 čistě literární (Slovenské Pohľady a Dennica), revue Slovenský Obzor, evangel. Cirkevní Listy, Kathol. Kazateľňa, pak řada časopisů odborných nebo aspoň určitému kruhu věnovaných — Naše Zástava pro lid, Muzálny Sborník, Časopis, církevní časopisy pro lid atd. až na konci s Vlastí a Svetem, časopisem „pro vzdělání slovenského lidu“, vydávaným na útraty bývalých peněz Slovenské Matice vládou.

V chudobných poměrech dosti statná řada, která docela dobře charakterisuje celkové poměry slovenské. Vedle svědomitě psaných listů v duchu národním řada „vlasteneckých muchotrávek“, jak lid nazývá všelijaké ty Slovenské Noviny — jediný slovenský denník! — Vlasti a Svety a Krestany. Slovenské Noviny již po dlouhá léta živoří z milosti vlády, která jich používá k tomu, aby slovenským slovem šířila maďarisační snahy. Slovenské Noviny, vlastně jich redaktoři, věrně slouží „maďarské státní ideji“ a její representantům, toho kterého času ministrům. Když panovali liberálové, chválily Sl. Noviny liberály, a když ti padli, slouží věrně Košutovské vládě. Jen v jednom si zůstávají důsledni: v ustavičném špinění všeho, co je slovenské, národní. Není dost podle pomluvy, které by proti národnostnímu hnutí nepoužili. A zdá se, že pracují s úspěchem. Aspoň v tom poměru, jak počet odběratelů národních novin stoupá, jejich odběratelstvo rapidně klesá. Pouze tučná podpora vládní jim dodává dechu, aby se ohnali občas ještě i po československých stycích, v kterých vidí hrozný „nebezpečnost“ pro Slováky.

Vreholem podlosti však jest jejich vzácný spolumojovník, týždenník Krajani, vydávaný Femkou v Baňské Bystrici. Nestydatost tohoto listu přesahuje všechny meze. Stačí říci jméno nějakého vynikajícího Slováka, aby

vychrlil na něho spoustu klevet a nadávek. Vyberu z jednoho čísla aspoň ty nejštavnatější věci: „Národníari (Slováci) zle žalují, že musia trpet veľké prenasledovania... Ak sú v krajine tejto práva, ktoré Slováci a iné národy uživat majú, tak ich bez všetkého bárenia dostanú, lebo pravda musí raz zvíťazit. Okrem pravdy, že každý najlepšie vie sa vyjadrit rečou materinskou, nĕk nemôže zatajit tú udalosť, že každý živoť a schopný stát váži si svoju reč a... naša matka, naša krajina (země) na jakú reč má nás učit okresu materinského jazyka, keď nie na maďarskú... Kto bol tento Štúr? To ani jedon nepovie, že podpaloval slovenské dediny, takže ho z krajiny vyhnali. Vodcovia hnevajú sa na všetko, čo sa týče uhorského štátu. Vybijajú okna na školách, jako sa to stalo aj vo Zvolenskej Lupči, kde ovodárke (učitelce v materiské maďarské škole) — ponevác naučila niektoré dieta na pár maďarských slov — s kameňmi vytkli kuchynské obloky. — Takovým tónem jde to až do konce. Asi 3000 exemplárů tohoto plátku většinou zdarma rozšiřuje se mezi slovenským lidem. Zvolenská stolice — bývalé sídlo Grünwaldovo — dlouho bude tak šířit maďarisační mor po Slovensku.

Jak čelit proti takovým zjevům?

Slováci pochopili, že to možno jen zase časopisy. Proti denníku Slovenským Novinám nemohou sice dosud postavit slovenský denník, ale patrně i k tomu brzy přijde, poněvadž by to nebyl passivní podnik, ale proti otravnému vlivu týždenníků Krestan a Krajani mají výborné týždenníky Slovenský Týždenník, všeobecně národní a katolicky zbarvené Ľudové Noviny. Poslední dobou přistoupil i na týdeník přeměněný N. Hlásnik, jinak dost mrtvý. Venkovské listy slovenské jsou Pozor v Skalici, Orava v Námestove, Zvolenské Noviny ve Zvolenu, Dolnozemskej Slovák v Novém Sadě. Proti „zábavně-poučnému“ vládnímu časopisu Vlast a Svet — 13.000 exemplárů — postavili lidový měsíčník Naše Zástava (Náš Prapor), vydávaný společně s Týždenníkem. Tak má dnes mladší generace, jež před lety tak bouřlivě — ani ne tak vlastní vinnou, jako „přízní“ starých — vkročila do světa, ve svých rukou nejvlivnější politický časopis i lidový, poučný.

Zbýval ještě časopis pro inteligenci. 15. ledna vyjde prvé číslo měsíční revue Slovenský Obzor (Bpest, VIII. Keuder utca 10. — na rok 8 K). Revue tato má za účel kráčet v celku v intencích demokracie a národní očisty, kdysi Hlasem propagované, s programem rozšířením a více běžnými otázkami dne se zabývající. Prvé číslo, jež měl jsem příležitost prohlédnouti, přináší kromě úvodních slov statistický článek o Slovensku, s bohatý-

mi daty, rozbor posledních událostí, odborný článek o novém zákoně o pojišťování pro případ nehody a nemoci, začátek delšího článku o politických ideích 19. století, zajímavý dopis o poměrech v Chorvatsku, psaný aktivním politikem, belletrii a řadu menších referátů a poznámek. Slibuje časem více zabývat se Čechy, aby tak odstranil čínskou zeď neznalosti, jež časem mezi Čechy a Slováky vznikla.

Zbývalo ještě zaopatřit lidu slovenskému lacinou četbu. Neboť neorganizovaný trh knižní na Slovensku, mnohdy též nehybnost knihkupců zavinily, že slovenská kniha na Slovensku těžko se šíří. Tomu chce pomoci mladý nakladatel F. Votruba nově založenou Slovenskou Knížnicí, vydávanou na způsob našich Matic Lidu, Libuše atd. periodicky, čtyřikrát do roka za předplatné 2.40 K ročně. Pro prvý ročník jsou uchystány cenné knihy slovenské a je vyslovena naděje, že nakladatel vydá pátou knihu českou, dosáhne-li v Čechách takového počtu odběratelů, který by zaručil rentování tohoto vydání. Doufám, že se to podaří.

V rozvoji časopisectva, jak vidno z poslední doby, možno viděti jednu ze záruk toho, že slovenské hnutí stojí na pevném základě.

Politická kronika.

— Podle zprávy Montagspost soudí se v poslaneckých kruzích, že teprve v sobotu 2. února (Hromnice) bude vyhlášen celý komplex sankcionovaných zákonů, souvisejících s volební reformou, vypsaní nových voleb do poslanecké sněmovny a termín pro první schůzi nové říšské rady.

— Dvor. rada prof. Ad. Bachmann bude kandidovat v městském okrese Mariánské Lázně—Planá—Tachov. Dr. Baerenreither bude se ucházet o mandát ve skupině venkovských obcí Mar. Lázně.

— 13. ledna odpoledne zemřel ve Vídni polní podmaršálek ryt. Husárek šl. Heinlein v 88. roce svého věku.

— Sociální demokraté uspořádali 13. ledna v Praze III. v Renthause schůzi žen, v níž se mělo jednati, jak se zachovají ženy při nastávajících říšských volbách. Do místnosti se dostavilo také asi 40 nár. socialistů, kteří hned při volbě předsednictva vyvolali takový povyk, že schůze byla rozpuštěna.

— Uherský posl. Benedek, který byl, jak známo, vyloučen z klubu strany neodvislých, mluvil 13. ledna před svými voliči v Hajdu-Böszömeny a vysvětlil jim události, které vedly k jeho vyloučení z klubu. Poslanec prohlásil, že jeho demokratický program, který byl příčinou jeho vyloučení, naprosto neodporuje zásadám strany neodvislých a strany z r. 1848. Zpráva byla vzata na vědomí a většinou voličstva vyslovena poslanci důvera.

— Ve Znojmě zakázala městská rada všem českým prodavačům účast na týdenních a výročních trzích. Ba dokonce barbarsky zapověděla užívat češtiny na nápisech znojemského hřbitova.

— Na místo zemřelého zemského poslance Zdenka hr. Thun-Hohensteina bude v kurii nesvěřenského velkostatku kandidován velkostatkář Ervin Nádherný sv. p. z Borotfana.

Za hranicemi.

Německo. (Volba hnězdensko-poznaňského arcibiskupa.) Ve středu bude se konat v Hnězdě volba šesti osob, jež budou vládě předloženy jako kandidáti na arcibiskupský stolec spojené diecese hnězdensko-poznaňské. Volbu těchto kandidátů arcibiskupství provede katedrální kapitola hnězdenská společně s katedrální kapitulou poznaňskou, jež se za tím účelem dostaví do Hnězda. Potom označí vláda, kteří z předložených kandidátů jsou jí personae gratae, načež dojde v Hnězdě ke konečné volbě arcibiskupa. Největší naději na zvolení má prý hnězdenský kanovník Němec dr. Kloske, mimo něho se uvádějí někteří polští preláti. — (Centrum v říši a v Prusku.) Pozornost vzbuzuje cesta pruského ministra kultu a vyučování Studta k biskupskému jubileu kardinála Koppa do Vratislavi. V říši prohlašuje říšský kancléř kníže Bülow boj proti panství katolického centra, v Prusku však, kde je též Bülow předsedou ministerstva, nic nenásvedčuje tomu, že by se chystal obrátit ve vládním systému, ač právě v Prusku je panství a reakční tlak středu — zvláště v otázce školství — nejtěžší. Liberální listy pohlížejí proto s rostoucí nedůvěrou na sblížovací pokusy mezi konservativní stranou a mezi centrem; vidí se za nimi snahy o utvoření konservativního bloku, jenž by obsahoval též většinu centra a měl též rozhodující vliv v říši, jaký mělo dosud centrum. Stačí k tomu, stane-li se katolický střed méně lačným než dosud. V Prusku snad ani to ne. A proto ani v říši nelze čekat značnější obrát.

Zahraniční drobnosti.

— **Papežská encyklika.** V neděli byla encyklika papežova čtena ve většině farních chrámů francouzských. Pokud došly zprávy, nevykládali duchovní nikde papežský oběžník. Do Říma přibyl biskup dijonský Dadolle, aby se dohodl s kardinálem státním sekretářem, jak by s Vatikánem mohla vejít ve spojení schůze francouzských biskupů, která bude zahájena 16. ledna, kdyby se naskytly obtíže o otázkách, v nichž bylo by nutné rozhodnutí nebo rada papežova.

— **Protimilitaristický projev.** Když byl v Donai v severní Francii před nováčky dělostřelectva slavnostním způsobem přinesen prapor, vyslovil se jeden z poddůstojníků hlasitě pohrdlivým způsobem o

BESEDA.

Ihr öechische Schriftsteller . . .

Dopis panu Jar. Hilbertovi, v Praze .

Velevážený pane!

Zavazujete se cizím kontraktům, že u nás jiné a nové literární noty najde, že za četbu české literatury bude odměněna cenným uměleckým dílem, cenným nejen v dosahu naší užší národní kultury, nýbrž v tom nejšířším smyslu mezinárodním.

Nabízím Vám své služby jako prostředkovatel. Slibuji Vám, že dílo Vám označené sám do němčiny přeložím, buďto (jedná-li se o prosu) knihu u slušného německého nakladatele vydám, anebo (jedná-li se o dramatickou práci), že se o to postarám, aby byla provozována na scéně většího německého divadla. Však vydáním knihy bychom oba věci nepomohli. Je třeba ještě něčeho jiného, je v této věci třeba jistého vykládky. A tento vykládky máte pak napsat Vy. To jest jediná podmínka, kterou při této smlouvě kladu zase já.

Dovolte, abych Vám přednesl pár slov věcného výkladu.

Dostávám „v sezoně“ týdně asi 30—35 knih. Posílají mně je němečtí nakladatelé, jako kritikovi několika revuí a denníků. Jsem v Německu kritikem dosti známým, ale jsou, to se ví, známější. A títo, tak zv. „vůdčí kritikové“, dostávají týdně asi 60 nových knih. Mne snad třetina německých nakladatelů vůbec nezná. Považte si: mám napsat během sedmi dnů svědomitý úsudek o třiceti knihách. Toť nemož-

komediích, které se tropí s takovým hadrem. Byl potrestán degradací a 8denním vězením.

— **Nápadník perského trůnu.** Karavany, které přicházejí z jihu do Teheranu, oznamují, že Salar-ed-Dauleh, třetí syn zemřelého šacha Muzaffer-ed-dína, byl prohlášen vojskem, které sehnal v naději, že se mu podaří připravit bratra o následnictví, za nástupce Muzaffer-ed-dína.

— **Maroko.** Ve Francii se znovu vynořilo podezření, že Německo kuje za zády Francie v Maroku intriky. Podezření ta souvisí s vysláním dvou německých důstojníků Tschudiho a Wolffa do Fezu. Z francouzské strany se vyslovuje obava, že mají títo důstojníci za úkol organisovat sultanovu jízdu nebo políci, z německé strany se to popírá. Dragounský setník Wolff vstoupí prý pouze jako adjuťant majora Tschudiho do osobních služeb sultanových.

Umění, věda, osvěta.

Koncerty.

Česká Filharmonie zahájila minulou neděli dne 13. ledna na svých symfonických koncertech v Plodinové Bursě cyklus symfonií Beethovenových. Nejprve provedena prvá a druhá symfonie, počátky to nádherné řady velelých Beethovenových. Tyto dvě světlé skladby ukazují ještě genia vídeňského mistra v rozpuku, teprve na prahu orliho rozletu. Potěší každého svou nelícenou radostí, leckde pravým jasotem dyonisijským. Naivní a při tom velké umění!

Zajímavo je, že naše obecnost projevilo obrovský zájem o tento cyklus a nečekanou návštěvou dokázalo, jak dobrá hudba dovede i široké davy k účasti přívratu. Někdy opravdu překvapí probuzení nejvřelejšího pochopení i tam, kde vůbec nebylo čekáno. Ovšem máme z toho nejlepší důkaz, že prosté, nehledané umění beze vsí estetiky a filosofování o zvýšení vkusu lidu uměleckou výchovou, vzbudí jen svou spontánností a nelíceností ohlas nadšení v doposud prý pro umění, zvláště ušlechtilější koncertní, nerozehrátem publiku. Přitomný cyklus symfonií Beethovenových jako kulturní čin prvního stupně, jenž slouží k velké cti naší Filharmonii, dal opět se světlé stránky poznati stupeň uměleckého uvědomění české veřejnosti. Škoda jen, že pořad, k němuž se ještě připojíla ouvertura Posvěcení domu, nebyl slavnostněji nastudován a připraven. Mnohé nedostatky zavinené jen malou přípravou nepěkně kazily náladu. Ři-

no. Dobrá, přečtu tedy místo 30 pouze dvě a o těch pak něco napíšu. Tázete se, čím se při volbě oněch dvou knih řídím. Nevím sám. Snad instinktem. Někdy rozhodne užší volbu jméno autora, někdy snad jen sympatický titul, někdy snad slušný tisk. Jak pravím, nevím. Normální člověk je s to číst 6 hodin denně, kdybych četl den co den více, spítměl bych. Mezi těmi 28 autory, jichž knihy nepřičtu, je snad jeden skutečným umělcem. Čeká, čeká na uznání — marně. A pak bolestně konstatuje „umilčuje me . . .“

Umilčel jsem ho? Vždyť já o něm a jeho díle nic nevím

Kdybychom „tu nejlepší českou knihu“ v německém překladě vydali, „umilčeli by jí“ to jest nevšimli by si jí pouze z technických, časových, nakladatelských a žurnalistických příčin.

A doma by zase jednou měli v rukou důkaz, že Němci mají antipatii proti české literatuře, že jí z principiálních příčin umilčují, že . . . že . . .

Ne. Tomu tak neří.

Nevslovuji tu osobní svůj názor, nýbrž skutečný vztah věcí, konstatuji-li, já, Čech žijící v Berlíně mezi německými literáty, konstatuji-li fakticky: principiální antipatie proti české literatuře v Německu je tím, čemu Ibsen říkával eine Lebenslüge, je to nepravé tvrzení nepravda, kterou se doma po desetiletí těšíme. Tvrdí-li pražští Němci něco jiného, pak o poměrech v říši nejsou informováni.

Podám Vám několik příkladů. Ibsen nikdy svou antipatii proti Německu neskrýval, Hamsun se Něm-

díl pevnou rukou dr. Zemánek; jeho tempa vyhovují skoro ve většině, jen pomalé věty poněkud podává neklidně. Bbg.

Národní divadlo.

Intendant dr. Herold měl dne 12. ledna poradu se zástupci Národního divadla a spolků spisovatelských a bylo v ní ustanoveno minimum honorářů za dramatické i operní práce zadané a přijaté v Národním divadle. Autorům se polepšilo, nebudou tak závislí na smlouvavém a zistném duchu správy. Stalo se však také při té příležitosti, že bylo vysloveno přání, aby dramatikové odmítnuti mohli se odvolati ke zvláštní porotě. A tu intendant dr. Herold odpověděl, že pro tu věc nemůže nic učinit, že správa divadelní stojí v tom mimo jeho pravomoc; to znamená, že český dramatik jest již úplně vydán na milost a nemilost. Zdá se tedy, že navrhovatelé měli by se věci chopit sami. Dovedou-li jejich spolky sestavit komisi honorářovou, dovedou jistě také postarat se o tu porotu, ke které by se odmítnutý dramatik uchýlil se svou prací, kdyby myslil, že se mu děje krivda. Ta at pak prostě veřejně prohlásí se proti správě Národního divadla po každé, kdykoli shledá, že bylo krivkavě pochvybeno. Mluví se o spisovatelské svépomoci: nelze jí užít i tady a velmi účinně? Jak silně by jí bylo potřebí, je vidět z toho, že zase v poslední době vrácen byl vážný kus dramatikovi, jehož všechny dosavadní četné práce divadelně výborně se osvědčily, doma i jinde: kus nemá vlastností shodných s Šamberkovou frášskou Palackého třída číslo 27.

Dobře je si všimnout, že v šestičlenné anketě vedle Aloisa Jiráka a Václava Štecha byli pp. Jaroslav Kamper a Viktor Dyk. Stopujte různé podobné akce a budete moc tušit, kteří asi lidé povládnu v naší nejbližší literární a divadelní budoucnosti; budete moc i uvažovat, kolik se tím změní, když místo starých přijdou mladí.

Z Národního divadla. Dnes budou hry Viktora Dyka: tříaktová Episoda a jednoaktová Smuteční hostina (3. čtvrtek). Zítra odpoledne za malé odpolední ceny činoherní Moliérova veselohra Zdravý nemocný a aktová hra Literatura od Arthura Schnitzlera; večer bude Smetanova opera Hubička a se sl. Slavíkovou a p. Mařákem v prvních partiích a sl. Ungrovou poprvé v partii Barče. Na čtvrtek určena je výpravná hra Jar. Kvapila Sirotek s hudbou Otakara Ostrčila, který bude sám opět představení dirigovati, v pátek opera Na starém bělidle od Karla Kovařovice. V sobotu bude první představení ruské hry Tři sestry od A. P. Čechova v překladě Dra Bořivoje Prusíka; dílo vypraveno bylo dle ruských vzorů a to jak dekorace tak kostumově. V neděli odpoledne bude Svoboda veselohera Fialka a večer Offenbachova opera Hoffmannovy povídky s p. Mařákem v partii titulní. Vstupenky na všechna tato představení lze již nyní obdržeti. Rovněž prodávají se

cům posmívá, kde může, Brandes proti Němcům zůří, a přes to první kámen světové slávy Ibsenovy, Brandesovy, Hamsunovy byl položen v Německu.

Kritik divadelního časopisu „Schaubühne“ se těší, že „konečně“ v Kvapilově Obločích poznává české drama, dle něhož může soudit na ráz a význam české literatury. Brandes byl na můj dotaz ihned ochoten vydat ve své sbírce „Die Literatur“ essay o české literatuře, Laichterův díno přeložený román „Za pravdou“, kniha to svou tendencí skoro protiněmecká, vyšla v 60 pokračováních v porýnském velkém německonacionálním (!) denníku, v jednom liberálním a ve dvou sociálnědemokratických listech. Obklaka byla provozována ve dvou dvorních (!) divadlech, časopis Bühne u. Welt chtěl uveřejnit i serií článků o Národním divadle, až se toho plánu při desátém anonymním dopisu z Čech vzdal. (Milerád při této příležitosti veřejně podpisují své pater peccavi, že jsem několik jmen, jež scházeti neměla při oné příležitosti, vynechal. Proto ale Národní Čubička v zájmu věci tak nahlas štekát nemusila.)

Tvrdí-li doma, že by se nějaký ten Brandes o české literatuře v německé revuí měl rozepsati a to že by pomohlo, pak Brandes toto přání splnil dříve, než bylo vysloveno. Dne 30. října 1906 jsem ve feuilletonu Národních Listů rozebral o Brandesově poslední knize „Gegenden u. Menschen“, ve které dámský historik o Vrchlickém uveřejňuje úsudek lichotivější, než snad kdy byl napsán v Čechách. (Čechské Revue by onen essay měla vytknouti. Nakladatel Albert Langen v Mnichově by zajisté rád svolil.)

Máte-li, velevážený pane, tolik kuráže, jak bych

Již listky každodenně u druhé pokladny ve Ferdinandově třídě ke koncertu, který bude v Národním divadle uspořádán v neděli dne 3. února o 11. hod. dopolední.

Lidové divadlo Urania v Praze VII. Jako 40 a poslední hra v předplacení bude dnes o 7. hod. Ernestova veselohra Flachsmann v chovatel. — Zítřka je lidové představení za poloviční ceny. Dává se fraška Manžel dvou žen.

Nové lidové divadlo v Praze VIII. (Libeň). Dnes opakuje se detektivní komedie Pes Baskerville. Začátek o 7. hod., konec o 10. hod. — Ve středu je benefiční večer sl. Bartoňové a hraje se Dáblův večer.

Ze Smíchovského divadla. Dnes opakuje se poslední o všední den detektivní komedie Sherlock Holmes. Poněvaž pro svátky, přivadají na úterý, odpady letos již dvě abonentní úterní. Hra na bude tuto sobotu dne 19. ledna premiéra Gavaulovy veselohry Manželé paní Colombiny, výměněně jako hra v předplacení úterního.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

všobecná akc.
společnost pro
pojišťování

naproti Národnímu divadlu v Praze.

Nejlevnější.

Nejvýhodnější

Žádajte prospekt.

Drobnosti.

Proti svolání českého sněmu v měsíci únoru a březnu zahajují Němci v Čechách velikou agitační akci. Úvodní slovo k ní pronesl známý podpalovač národnostních vášní posl. dr. Bachmann v Bohemii 13. ledna. Protestuje proti svolání sněmu před volbami do říšské rady a dokazuje, že sněm nebude schopen provést jediného úkolu, který naň bude vložen. Především úkolů hospodářských, z nichž hlavní má být sanace zemských financí. Němci se k řešení těchto úkolů nepropůjčí, protože by z nich měli buď jen škodu a Češi prospěch (kritikavější lži nemohl si autor článku vymyslet) nebo Němci prospěch zcela nepatrný u srovnání s ohromnými výhodami Čechů. Odmítavé stanovisko zaujmou dále Němci také k pokusu změny zemských volebních řádů. K tomu zkrátka není čas, Němci mají jiné starosti, zejména volební a přípravy k změně volebních řádů nejsou hotovy. Stejně „věčnými“ důvody vzpírá se prof. dr. Bachmann pokusu o českoněmecký smír, který musí ztroskotat už proto, že Němci setrvávají na svých požadavcích národnostní autonomie, rozdělení

Vašeho prohlášení soudil, pak, prosím, přijmete následující mou podmínku.

Dříve než německý překlad „té nejlepší české knihy“ vydáme, napište Vy stručný článek, v němž prohlásíte, že ona kniha jest nejlepší českou literární prací, že jakožto Čech v zájmu své vlasti tímto jaksi veřejný úsudek evropský provokujete a že dle Vašeho přesvědčení v této knize je nota v celé jiné Evropě neznámá. — Já pak se o to postarám, aby Vaše prohlášení bylo uveřejněno v jednom z vůdčích berlínských denníků na exponovaném místě.

Pak ona Lebenslüge zmizí, jednou po vždy, pak celá německá kritika, vážně a bez posměchu, svůj úsudek o oné nejlepší české knize podá, pak ale zodpovědnost za onen význačný krok spadne na Vás, pak onen veřejný úsudek bude pro cizinu po deset let snad neznámý a platný, pak nebude lze úsudek ciziny tak lehce ještě jednou provokovat, pak nebudete moci žádat za revizi.

Já onu kuráž do dneška neměl, já si netroufal exponovat českou literaturu tou měrou, jako Vy činíte a protože jsem nechtěl, aby česká dramatická produkce byla umiřena, volil jsem cestu jinou, cestu, která taktéž souvzela s technickými, obchodnickými divadelními poměry a překládal jsem české hry v pořadí, Vám snad známém.

Troufáte-li si, přijmete moji podmínku, jmenujte ona kniha a uvádíme.

IV dokonale čisté oddáný Vám

Robert Saudek.

Berlin, W. 59, Regensburgerstr. 15.

zemského výboru na sekci českou a německou, rozdělení úřadů a pod. a k těmto požadavkům opět Češi nadobro odeprou souhlas. Svolali tedy bar. Beck český sněm, dokáže, že je politik krátkozraký. — Za drem Bachmannem spěchají ostatní členové německého tábora. Hlásí se odtud, že zprávy o svolání sněmu vyvolaly veliké znepokojení mezi všemi Němci v Čechách a že proto bude příští týden svolán do Vídně sjezd německých poslanců z Čech, aby proti nevhodnému kroku vlády rozhodně protestoval a zakročil. Spoléhá na účinnou podporu německých členů nynější vlády. — Řekli bychom, že za takového stavu věci je každý pokus o smír zbytečný, kdybychom neznali německé taktiky, která vždy před každým pokusem dělá podobné drahoty, vědouce, že se to obyčejně dobře vyplatí.

Samostatnost 12. ledna se přidala k — Venkovu a šíří nepravdy a lži, třeba že na prvý pohled by musila poznat, že Venkov podává holé nepravdy a lži. Ale Samostatnost ztratila již dávno měřítko pro pravdu a nepravdu. Pan Hubka odpovídá Času. Je ovšem velmi nespokojen — to pochopujeme. Ve věci samé pan H. neumí odpovědět nic. Že prý Hasse mluví ve jménu veliké části Německa, jak prý dokazují sta milionů marek na germanisaci Poláků. Pan H. také tvrdí, že stoupání hlasů, podobných Hassemu, musí vést ku přesvědčení, že dnes německá inteligence — „až na malé výjimky“ — je ve vleku německého imperialismu. Co se těch milionů marek týká, Němci sami dokazují, že pomohly Polákům a proto se dost píše proti povolání takových peněz; ale hlavní věcí je, že tyto a jiné brutálnosti vycházejí z Pruska a že proti tomu Prusku vůbec pokrokové a moderní Německo se vzpírá. To jsme dokázali. Pan Hubka je v úzkých; proto teď obrací. „Znáš daleko lepší knihy, než byly v „Času“ uvedeny, zdají se nasvědčovatí miněni vyslovenému již v „Času“, ale vím také, jak zapadají v Německu bez ohlasu. Nejkrásnější myšlenky ze spisů těch jsou citovány jen v našich slovanských a nejvýš ještě některých francouzských listech, my se z nich utěšujeme, že jsou i spravedliví Němci, ale v Německu všimají si jich jen politikové nepraktičtí, jichž humanismus a idealismus vylévá se většinou v člancích revuálních; pro praktickou politiku Němců články a spisy takové významu nemají.“ I kdyby bylo jen tolik pravda, kolik tu pan H. připouští, nemohl napsat svůj „protest“ proti prof. Masarykovi; avšak poměry v Německu jsou ve skutečnosti jiné než tu pan H. je nucen připustit. Poměry jsou právě, jak jsme vyličili my. Citovali jsme schválně (řekli jsme to!) jen ty spisy, které právě v posledních týdnech vyšly — pan H. říká, že zná lepší knihy, než-li jsme uvedli. Možná — to všechno však ku věci nepatří; jistě celá literatura vědecká a krásná v Německu, celý směr a obsah studií mládeže na universitách a na školách pana H. neopravňuje k tomu, co napsal ve svém „protestě“. Svým šovinismem dovede v naší inteligenci vzbudit nějaké šovinistické rozčilení, ale toho právě my nepotřebujeme, nemáme-li pokračovat v té slepé a zhoubné politice vnější, kterou vedoucí strany posud provozují. Pana Hubku trápí anonymita článků. To je hodně dětinské — otázka není, kdo články psal, nýbrž jsou-li správné a správné jsou. Tomu poznání se ani pan H. ve své odpovědi nekovede úplně ubránit.

Chytráci Maďari. V Rakousku je veřejným tajemstvím, že Maďari nepohřížejí zrovna s největším nadšením na osobu arciknížete

Františka Ferdinanda, příštího rakouského císaře. Vidí v něm energického zastance státní jednoty v politickém, hospodářském i vojenském smyslu a přičítají mu — ať právem nebo neprávem — určitý nepřiznaný vliv v zápasu o samostatnost státu uherského. Povrchní pozorovatel mohl se tedy domnívat, že poslední řeč rakouského delegáta Steina, plná útoků na následníka trůnu, bude uvítána v Uhrách, když ne se souhlasem, aspoň s jistou škodolibostí. Zatím však maďarský tisk, bez rozdílu stran, odsuzuje zcela rozhodně Steinovy útoky. Činí tak konservativní Pester Lloyd stejně jako radikální Az Ujsag nebo Pesti Hirlap. A nejen to, uherský tisk používá této příležitosti, aby vyslovil následníku trůnu plnou svou důvěru a lásku. „Uhry přinášejí následníku trůnu už nyní lásku a vážnost, jaká mu patří“ — píše na př. Pesti Hirlap, když byl s úspěchem dohrál roli spravedlivého rozhodce nad útoky všenněmeckého radikála. — Maďari dělají vždy politiku ve velkém a v taktice jsou mistry. I v nejprudších bojích se korunou dovedli zachránit dekorum loyality, neustupující při tom ani o píď v houževnatosti svého odporu. U nás se vede podobný boj obyčejně opačně. Forma bývá velkohlubá, ale před důsledky a obsahem se obyčejně uteče.

Slovanská bohoslužba. Chorvaté vedou, jak známo, dávný spor s papežskou stolicí o právo chorvatských kněží sloužití mši staroslovanským jazykem. V záležitosti této přináší Hrvatska Kruna a tento telegram z Říma: „Vyneseno bylo nové rozhodnutí svatě stolice o otázce glagolské mše. Spočívá na rozhodnutí z r. 1808, ale ve vydání pro Chorvatsko zhořšeném. Rozhodující knhy vatikánské vydaly toto rozhodnutí pod nejsilnějším nátlakem rakousko-uherského zástupce hr. Szecsenyho, který energicky hájil dosavadní Slovanstvu nepřátelskou politiku říše u Vatikánu.“ — Divíme se Chorvatům, že místo neplodných proseb neuzříjí proti neústupnému Římu jiných ráznějších prostředků, jichž je přece celá řada. Vždyť přece středověk máme už kolik staletí za sebou.

Ten radikalism.

(Dokument, ale důležitý.)

Všecko to t. zv. radikální řádění a zrádování všech těch, kdo byli pro volební opravu, byl pouhý a pouhý svindl; to dnes může být jasno každému, kdo se nedá zaslepit mluvěním p. Klofáče o ústupcích a vymoženostech, které prý jim vláda — slíbila! Co to bývalo bouření proti té dávě ve vídeňské sliby... a ejhle, radikálové si dají také slibovat od té vídeňské vlády! Chtěli rozbit parlament, chtěli zničit volební předlohu, která podle jejich slov je do nebe volajícím pohaněním českého národa, útokem na jeho čest a přímo na život a a ejhle — radikálové si dají slibovat od té „vídeňské“ vlády!

Radikálové? Ne — to je jen klíčecí vydání starousedlého šesáctví a zpátečnictví, vydání pouze boucharonštější, nic více. Na Moravě šli o volbách zjevně s klerikály, o volbách v Praze, Kolíně, Pardubicích, Ném. Brodě nejednali lépe.

Že pánům radikálům nektivdíme, toho důkazem je článek posl. Klofáče, napsaný před novým rokem, v okamžiku, kde ještě bouřil proti volební opravě, ale kde již své věrně připravoval na to, co udělá po novém roce. Postřehli jsme hned, kam posl. Klofáč bije, ale čekali jsme s tímto upozorněním, až po theorii se dostavil očekávaný skntok.

Naši stranáci, kteří měli příležitost slyšet posl. Klofáče, často byli zaraženi, jak p. Klofáč mluvil realisticky; ovšem slyšeli ho také, když mluvil docela opačně. Dvě duše — to je tragika posl. Klofáče. V České Demokracii dne 29. prosince 1906 v úvaze: „Před novými volbami čteme v podstatě toto: „Bylo by chabou, ano

možno i neštěstím osudným, kdybychom z dosavadních zkušeností netěžili, kdybychom zruale lpěli na všech náhledech, jež jsme došli, kdybychom nedovedli jasně v situaci hledět i dle ni upravit i svůj postup, abychom pro národní věc a pro náš lid pokud možno nejvíce vynasíkali. Jakmile česká politika na vídeňské říšské rady dlela instituci větší než je, jakmile zde chce dobývat státní právo a to ještě tím, že pouhou negací chce dojít ku křídlenému cíli, potom jsme na pochybné cestě, na níž musí si rozbit lebu každá česká strana, na níž vyčerpá svou energii jedno pokolení za druhým, aniž by cokoliv si získalo. A nejen to; negativní takovou politikou získává jen nepřítel. Kdo neprovozuje politiku za kamary, kdo neprovádí ji za kavárenským stolkem, nýbrž poměry opravdu zná, ví to. Jak dnes politicky se pracuje. Jdeme od deseti k pěti a národní strany musí jedna po druhé upadat. Proto musí nám být jedno zjevné: velké otázky státoprávní nemůže na zřeteli a pracujeme pro ně tam, kde jsou moci, od nichž jejich řešení závisí, to bude více za hranicemi, než doma — ve Vídni, v říšské radě, nechtějmež však více vidět, než instituci nám sice vnučenou, ale přece jen existující, v níž možno nám systematickou prací a využitkováním všech vhodných okolností posilovat naše posice kulturní, hospodářské i politické, v první pak řadě obsazovati veškerá důležitější místa našimi lidmi, neboť v této otázce je dnes z velké části vysvětlen naš bezmocnosti. Na říšské radě nechtějíme dobývat státní právo, ale bímež se zde, aby nám dáno bylo všechno, co nám patří, at je to obsazení míst v pražském místopředselství, nebo místa sekčních šefů ve Vídni, rozšíření autonomie, nebo sanování zemských financí. Budeme-li slepými k praktické politice, nedovedeme-li rozemřovati, kde máme dělati státoprávní politiku a kde prostě daných poměrů a situace využívat, škodíme české věci, místo aby- bychom jí prospívali. Theorie jsou vždy šedé. Skutečnost nám povídá, že žijeme ve státu byrokratickém, a že pouhá passivnost vůči tomuto faktu nic nám nepomůže. Kde jaká posice, obsadit ji! to je příkaz české politiky. Proto jsme po zkušenostech, jež nemůžeme prohlásiti za neexistující, když tak těžce náš národ je platil, — pro pozitivní českou politiku v příští radě říšské. Rozumějme si: pro pozitivní! Pěkně si dosažitelné cíle vytknout a důstředně za nimi jít. Tím lépe se od dra Kramáře. Neboť politika jeho klubu neměla vůbec žádného programu a o houževnatosti při sledování vytčených cílů nemůže být tu ani řeči. Jak my chceme pozitivní politice rozumět, musili bychom růst, a o to se nám přece jedná. Positivní politika! A při tom demokratická, národní, opravdově pokroková, s tím praporem musíme do nového parlamentu. A tu ačiti naše strana musí ještě jednoho dbát: dobře vyběrat kandidáty! Jen nešchopnější můžeme potřebovat. Nemohou to být jen pouzí dobří naši kamarádi, nebo ten, kdo na některé schůzi „promluvil“, ti, kteří za nás půjdou do parlamentu, musí mít všestrannou kvalifikaci. Dobří řečníci, výborní odborníci, lidé, kteří mohou na vídeňském kolbišti konkurovati kde s kým! Jenom tací nám a naši věci mohou prospěti, jiní mohou nám jen uškoditi. — Až na fantastiku, že státoprávní politika bude řešena „více“ za hranicemi, jsou výroky posl. Klofáč docela neradikálními; byly by dokonce rozumnými, kdyby — kdyby posl. Klofáč z ráveň nemluvil opáčně!...

K volbě na Zamberecku.

Ze svých dojmů sděluje Dr. Fr. Zahálka.

I.

V poslední chvíli, v pondělí před volbou, dostal jsem stručný listek, že Zamberecko a Ústecko zaplaveno jest agrárními agitátory a že mám jít do bitvy.

Jako poslušný voják zařídil jsem doma, čeho bylo třeba a druhý den přeletěl jsem skoro celé království, abych se večer dostal do Klášterce, který zejména byl podškrtnut.

Do Kyšperku to šlo; ve 3¼ hod. odp. byl jsem na místě. Ale pak! Po celé lábské nížině přšlo, pole se černala mokrou hlínou, ale na Ústecku a Zamberecku leželo na loket sněhu a sniž sypal se z nebes v hustých a bohatých vločkách, že jen stěží razili jsme si cestu trochu těžkými samými v čerstvé napadlém sněhu. Ani já ani kočí neznašli jsme cesty. Mimo Ústí n. O. neznašel jsem kraj a o Klášterci sotva z mapy jsem věděl, kde asi leží. Ve 4 hod. měla tam zařítí agrární voličská schůze; už bylo pět a nebyli jsme ještě v Pastvínách.

Konečně po netrpké, skoro hodinové jízdě z Nekoče zakmitalo se první světélko v Pastvínách a

hnedle sjížděli jsme do rozkošného údolíčka Orlice a projeli po lepší cestě eva. em až do Klášterce.

Zасыпан sněhem lezu ze snah, ale schůzi šťastně jsem zastihl. Posl. Hyrš byl skoro u konce své řeči, „programové“ řeči. Mluvil klidně, nasládlými větami, ale většina jen s neklidem poslouchala jeho objemné perlogy a občas vypukala v bouři, kterou jsem také pomáhal uklidňovat. Mohu říci, byl jsem radostně překvapen. Čekal jsem, že na této schůzi bude jina většina, že také bude dbáti živnostnickými pohledy a zatím mi ochotně dělali místo. A teprve po schůzi, když jsme se sešli, poznal jsem několik mýdých hospodářů, jakých my na Podřipsku bohužel nemáme. Zapálených ideami pokroku, plných nadšení a smyslu pro veřejné věci. Posl. Hyrš nešťval jako Venkov sedláky proti ostatním stavům, mluvil jen o organizaci venkova, ujišťoval, že při přístěch volbách agrární strana bude kandidovati několik učitelů, že také bude dbáti živnostnictva a dělnictva, zkrátka vycítil situaci v Klášterci a podle toho zpíval. Ale — nelapil někoho. Mě jen pobuřovalo, jak mluvil o mladočeské straně a advokátské politice — on, který tak dlouho setrval v mladočeské straně, on, který jistě s těžkým srdcem ji opouštěl, když už viděl, že je to posice ztracená. A pobuřovalo mě, jak hájil subvenční hospodaření agrárnků v zemědělské radě a zemědělskou politiku strany.

Nebylo zbytků; programovou řeč nebyl bych vsíchl rozdíl naší politiky pokrokové od politiky agrární právě ve věcech hospodářských. Bylo třeba mluvití konkrétně! A když jsem s Karhanovskou drastičnost odkrýval subvenční hospodaření, když jsem jmenoval, kdo dostává subvence na vzorné zahrádky, chlévky, hnojště atd., jak se zařizují byč a kančí stanice, vyvolávalo to úžas. A voličstvo jasně chápal, že svépomocná organizace rolnická je něco jiného než pyšná, stavovská organizace politická, že zájmy selské nemají nic společného ani s junkerskou slepou politikou agrární ani se snahami několika šlechticů, kteří sobecky politiku nynější strany agrární patronisují. Bouré souhlasu byla důkazem, že voličstvo v Klášterci dobře chápe a výsledkem — Dr. Štemberka dostal v Klášterci 92 hlasů, Fírba 24 hlasů. A jaké to byly hlasy, které dostal p. Fírba v Klášterci jako všude jinde, povím.

*

Agrárníci a klerikálové. Organ strany agrární Venkov zuřivě s námi polemisoval, když jsme tvrdili, že agrárního kandidáta Fírba a podporují a volili na Zamberecku klerikálové a to v hojném počtu. Proti našemu tvrzení uváděl také samostatnou kandidaturu klerikální — Myslivcovu, která soustředila na se celkem 94 hlasů. Nuže, nechme mluvit samotné klerikály. Jejich organ Čech konstatuje především, že red. Myslivec vůbec nekandidoval a o další účasti volební strany katolicko-klerikálního voličstva píše doslova takto: „Agrární Fírba zvolen byl nejméně z tří čtvrtin hlasy uvědomělých katolických voličů. To třeba se všim důrazem výtknouti. Tvrzení to pronášíme na základě podrobné znalosti poměrů v tomto okrese. Proto se také potvrdilo, co jsme ve článku „Boj o venkov“ napsali: agrárníci mají na venkově zpropadené slabé posice...“ — Ať je tvrzení o tři čtvrtinách klerikálních hlasů hodně přehnané, přece jen nyní Venkov sotva se odváží popírati klerikální společenství na venkově. Bylo by to příliš nestydaté.

Z říšské rady.

Vídeň, 14. ledna.

Dnešní krátká schůze poslancecké sněmovny vyřídila dvě předlohy. Nejprve se vyřídil pilný návrh posl. Götzeho o zprávě justičního výboru o pupilární jistotě zástavních listů Zemské banky bukovinské. Pilnost i meritum přijaty bez debaty ve druhém i třetím čtení.

Na to projednán pilný návrh posl. G. zovského o zprávě justičního výboru stran osnovy zákona, kterým se přiznává exekuční právo narovnáním, usnesením důvěrníkům obce. Proti některým odporujícím řečníkům

dr. Glžovský prohlásil, že smírčí občasní úřady nepřijímají žádnou justiční agendu a nemají proto co činiti s právníctvím. Nejostřeji vystoupil proti dr. Sobotkovi, s nímž polemisoval posl. Václav Hrubý. Osnova schválena hned také ve druhém a třetím čtení beze změny.

Na konci schůze tázal se posl. Hannich předsedy ústavního výboru dra Grabmayra, co učinil aby se dostala na jednání pořad zpráva o nařizování dle § 14.

V dnešní schůzi podal mezi jiným posl. Weisskirchner pilný návrh, aby se zrušila nařizování o zvýšení poštovních, telegrafních a telefonních poplatků a aby se sněmovně předložila příslušná zákonná osnova.

Příští schůze zítra: bude se asi rokovati o pilných návrzích o obchodu s vínem, dále o změně § 16. zák. o říšském zastupitelství (immunita), dále o podomním obchodu, nekale soutěži a konečně o změně a doplnění živnostenského řádu.

Jak žijeme?

Prof. Masaryk v Plzni zahájil v neděli 13. ledna šestipřednáškový cyklus O vývoji novodobého učení socialistického. Přednášky jsou součástí univerzitní extenze, nejsou však pořádaný plzeňským výborem pro extenzi, nýbrž Literárním kružkem socialistickým (socialními demokrati). Návštěva byla ohromná. Velká dvorana nového spolkového domu v „Pekle“ byla čtvrt hodiny před ohlášeným počátkem přednášky naplněna. Posluchačstva bylo 3—4krát více, než činila v letech minulých průměrná návštěva přednášek univerzitní extenze v Měšťanské Besedě. Výbor pro univerzitní extenzi v Plzni, jenž alespoň do nedávna ve své většině univerzitní extenzi nepřál, dává se poučovati poslancem Freslem, jak škodlivý jest pokrokový směr na univerzitě našemu národu, měl by se konečně ze své odvislosti na Kailovi a Freslovi vzpamatovati a začíti horlivěji pracovati. Má dostatečné subvence, má v pokladně peníze, má i měl by v Plzni všeobecně posluchačstvo. Dosavadní odpor jeho proti žádostem p. Fírba, by Masaryk byl do Plzně pozván, jest opravdu smutným svědectvím toho, jak výbor ve své většině pochopuje smysl a význam univerzitní extenzi. Ač bylo i před touto přednáškou proti Masarykovi a návštěvě „Pekla“ agitováno, byla účast vrstev měšťanských na první přednášce, zvláště z kruhů učitelstva a úřednictva, doista nemalá účast na extenzích v Měšťanské Besedě v letech minulých. Jest to tím potěšitelnější, uvázili se, že většina t. zv. inteligence z kruhů profesorských, úřednických a učitelstevských pohlíží dosud na činnost a působení prof. Masaryka břídela, jež dává si nastrokovati od posl. Fresla, Národní Politiky a Našich Snah. organ národních socialistů, jenž alespoň jednou měsíčně napoví, že realisté s Masarykem jsou zrádci českého národa, vídeňskou vládou vydržovaní. Snad cyklus přednášek prof. Masaryka rozptýlí poněkud mlhu, již oběť Fresl s Národní Politikou hlavy téhle inteligence, snad dá jí zamyslet se též nad tím, jak dělnictvo socialně demokratické touhou po vzdělání a osvětě, obětavostí pro vše společnou, politickým vzděláním a disciplínou, vážností a opravdovostí ve věcech veřejných vyniká nad četné ty společnosti stolní v začouzených hospodářkách a kavárnách plzeňských, v nichž soustředí se politický život měšťanstva plzeňského.

V první přednášce prof. Masaryk podal přehled učení francouzských socialistů od Babeufu do marxismu. Především stručně rozhlédl po událostech politických od druhé poloviny stol. 18.; zvláště výstižně charakterisoval jednotlivé revoluce francouzské v nich cílech a v účasti jednotlivých tříd národa francouzského, caesarismus Napoleona I., restauraci a stoupající význam a moc buržoazie, účast proletariátu na revoluci 1848, socialismus mimo francouzský, revoluci po pádu jeho, kommunu pařížskou a sblížení se pokrokové buržoazie se socialisty v době nejnovější v boji proti thekralii a klerikalismu, zahájeném ve velké revoluci 18. stol. Přednášející probral hlavní učení socialistická ve Francii, jež tak značně měla vliv na socialismus mimo francouzský. Nastílnil život hraběte Saint-Simona, obraz jeho „nohého křesťanství“ s pokusy zákni o praktické jeho provedení, podal stručně obsah učení Fourierova s nepřátelskou kritikou jeho kupců a překupníků a s fanta-

stickými jeho výběžky, oceniv význam Fourierovy teorie asociací pro další učení socialistická i pro skutečný život hospodářský, zmínil se o žaku Fourierově Considerantu a o tom, jak Considerant měl vliv na marxismus, vzpomněl, jak teorie a praktické snahy socialistů působily na učené národní hospodáře, z nichž Sismondiho možno považovati za prvního katedrového socialistu, vyřčil úsílí Louise Blanca o zřízení výrobních společenstev dělnických pomocí státního úvěru. Podrobněji zmínil se prof. Masaryk o mutualismu (federalismu) Proudhonově jako reakci proti sociálnímu komunismu, z něž vzešel anarchismus, zdůraznil, jak Proudhon byl přesvědčeným stoupencem soukromého vlastnictví, jež snažil se reformovati odstraněním peněz a úroků a zřízením směnné banky a bezplatnosti úvěru. Promluvil o „muži činu“ Blanquim, nastílnil Masaryk vzrůst socialistů za dnešní republiky, jich rozvíhání se ve strany a jejich přes to stoupající vliv ve veřejném životě. Klada vždy důraz na to, že otázka sociální není jen otázkou žaludkovou, nýbrž úsilím o nový názor světový a řád společnosti názoru tomu vyhovující, snažil se prof. Masaryk ve své přednášce zobraziti myšlenkové proudy, jimž socialisté podléhali, majíce sami ovšem vliv na vědu a umění ve Francii i za hranicemi. Přednáška prof. Masaryka sledována byla předčtým posluchačstvem s napjatou pozorností. Příští neděli, 20. ledna, přednáseti bude prof. Masaryk o socialismu anglickém.

* Z Krucemburku. Dne 27. ledna o 2 h. odpolední přednáší v sále hostince p. Peciny hospodářský spisovatel Václav Karhan. O chovu prasnic a odchovu selat. Po přednášce rozhovor. Vstup volný.

Socialismus a sociální hnutí.

Za úpravu profesorských platů.

Vídeň, 14. ledna. (Pův. tel.) Dnes dop. dostavila se k min. vyučování dr. Marchetovi deputace univ. profesorů, vedená rektory vídeňských vysokých škol a tlumočila ministru svá přání. Ministr sdělil deputaci, že vláda podá zítra v poslanecké sněmovně předlohu o úpravě služných vysokoškolských profesorů. Ministr financí deputaci rovněž ujistil, že s projevenými tužbami blahovonně bude naloženo. Dnes dopoledne dostavila se též k ministru Marchetovi deputace říšského svazu veškerých spolků rakouských středoškolských učitelů, záležející mezi jiným z předsedy, řed. Bílého z Prahy, druhého předsedy prof. Mendla z Brna, předsedy suplentského spolku Maxy, řed. Starého z Prahy a prof. Duška z Prahy, aby domáhala se rovného poměru středoškolských profesorů se státními úředníky a tlumočila ministru řadu přání. Zejména žádali též, aby zkoušení suplenti byli definitivně jmenováni a aby jim byly povoleny příjmy X. hodn. třídy. Deputace středoškolských profesorů navštívila též ministry krajany Pacáka a Pradeho, kteří rovněž přislíbili svou pomoc. Ministr vyučování odpovéděl deputaci, že na projevená přání v jich hlavních bodech byl vzat pokud možno největší zřetel v předloze o úpravě služných středoškolských profesorů, která bude zítra v poslanecké sněmovně podána. Též ministr financí dr. Korytovski slíbil deputaci, že projevená přání vezme v nejblahořeálnější úvahu, pokud na ně nebyl již vzat zřetel.

Z poslanecké sněmovny. Posl. dr. Gessmann a soudr. podali v poslanecké sněmovně 14. ledna pilný návrh o zákonné úpravě služného poštovních a poštovních expedientů. Posl. dr. Pommer a soudr. podali návrh na změnu osnovy zákona o úpravě úřednických platů. V návrhu tom se navrhuje, aby v třetí až včetně páté hodnostní třídě nastával postup do vyššího platebního stupně vždy po 5 letech, v šesté až včetně osmé hodnostní třídě vždy po 4 letech, v deváté až včetně jedenácté hodnostní třídě po 3, v nejbližší nižším platebním stupni příslušné hodnostní třídy stravených služebních letech.

Všeobecná stávka námořníků ve Francii. Z Mar-silie, 13. ledna. Schůze námořníků, zapsaných v seznamu námořnictva, schválila usnesení námořnického sjezdu v Paříži zahájit všeobecnou stávku. Námořníci se vesměs usnesli opustiti lodí na tak dlouho, jak určí národní výbor námořníků.

Rusko.

Státní rozpočet.

Petrohrad, 13. ledna. Dle státního rozpočtu na rok 1907, který se právě ukončuje, jsou rádné příjmy vypočítány na 2175 mil. rublů, očekává se, že budou o 147 mil. rublů vyšší než v roce 1906. Pro rádné výdaje je stanoveno 2173 milionů (oproti r. 1906 o 141 mil. více). Přes to, že zvýšily se výdaje, že v mnohých guberniích se neurodilo, že odpadl příjem 32 milionů rublů následkem konečného zrušení vyvazovacích platů, kryjí dle rozpočtového projektu úplné rádné příjmy rádné výdaje, ba dokonce zůstává přebytek 1.6 mil. rublů. Dle sdělení ministra financí bude rozpočet předložen říšské dumě a říšské radě. 5. března, k úhradě rádných a mimořádných vydání v době od (ruského) 1. ledna do 1. dubna usnesla se ministerská rada stanoviti dočasné úvěry. Odvolává se při tom na čl. 116. zákł. říš. zák., jenž v případě nevyřízení rozpočtu do 1. ledna stanoví jako základ finančního hospodářství státního pro nový rok rozpočet roku minulého.

Ruský rozpočet.

Petrohrad, 13. ledna. (P. t. a.) Car Mikuláš vydal ministru financí Kokovcevu vlastnoruční list. V listě poukazuje se na to, že po ruských hodnotách jest nyní v cizině mnohem větší poptávka, a že do spořitelny se opět vkládají veliké vklady z úspor lidu. Car vyslovuje Kokovcevu díky za zásluhy, jichž si získal.

Říšská rada.

Petrohrad, 14. ledna. (P. t. a.) Předsedou říšské rady pro první půlletí 1907 byl opět jmenován státní sekretář Friš, místopředsedou tajný rada Golubov. Říšský kontrolor Švanebach byl vyznamenán řádem Alexandra Něvského. Členy říšské rady byli jmenováni senátor Koni, profesor Sergěvič (Petrohrad) a profesor Guervier (Moskva). Koni jest v kruzích liberálních populární slavný řečník, Sergěvič jest bývalý rektor petrohradské university a čelný znalec starého práva ruského. Guervier jest členem strany oktábristů, a autor spisů, v nichž činnost první dumy se ostře odsuzuje.

Srážka s policií při domovní prohlídce.

Petrohrad, 14. ledna. Když minulé noci chtěla policie provésti v městské čtvrti Vasiljevský Ostrov domovní prohlídku, byla přivítána salvami z revolverů, při čemž zabiti dva vyšší policejní úředníci a jeden strážník. Policie musila ustoupiti. Dům byl obklopen vojáky. Minulé noci byl také při domovní prohlídce v Petersburském Ostrově zastřelen strážník.

Petrohrad, 14. ledna. (P. t. a.) Dle spolehlivých informací sluší opravit zprávu „Rusi“ o domovní prohlídce na Vasiljevském Ostrově v ten smysl, že byl zabit jeden strážník a že jeden strážník a jeden revírni dozorce byli zraněni. Policie prohledavši byt, zatkla 10 osob. Při domovní prohlídce byla nalezena pouze ručnice mautzerovka.

Nejnovější zprávy telefonické a telegrafické.

Rozmnožení vrchních soudních radů v Brně.

Vídeň, 14. ledna. (Pův. tel.) Dnes se dostavila do parlamentu deputace vrchních soudních radů z Brna (mezi nimi vrch rada Boubela) a žádala ministrpředsidenta a ministra spravedlnosti, aby byl rozmnožen počet vrchních soudních radů v Brně. Ministr spravedlnosti dr. Klein slíbii deputaci, že se tak stane.

Ústavní reformy v Uhrách.

Budapešť, 14. ledna. (Uh. tel. kor. kanc.) Pester Lloyd sděluje toto o ústavních zárukách, o nichž ministr vnitra hr. Andrassy předloží v nejbližší době osnovu zákona: Kompetence správního soudu má býti rozšířena. Pomýšlí se na zřízení nejvyššího soudu pro kompetenční konflikty dle vzoru rakouského říšského soudu. Pověřování vrchních županů mimořádnou plnou mocí a instituce královských komisařů bude odstraněna. Stoliční pokladny, které za Szella byly spojeny se státními pokladnami, budou opět odloučeny.

Spor o matriky v Rjece.

Budapešť, 14. ledna. Rjecký guvernér hr. Alex. Nak o prohlásil v rozmluvě s dopisovatelem Pester Lloyd, že záležitost matrik ve Rjece je definitivně vyřízena. Poněvadž vláda trvala na tom, aby matriky byly dvoujazyčné, maďarské a italské, prohlásilo město, že nepovede již matriky, ale že odevzdá vedení jich vládě 31. prosince, kdy matriky měly býti městskými úředníky předány, prohlásili úředníci, že nedostává se jim k tomu starostova rozkazu. 1. ledna odevzdány byly však matriky bez závady do státní správy. Starosta, který prohlásil v polovici prosince guvernérovi, že matriky předá, omulvil neodevzdání matrik tím, že neobdržel úředního přípisu o jejich převzetí, poněvadž té doby byl nemocen.

Kronika denní.

* Drzostí bezpříkladnou nazývá Venkov ve své agrárnícké ušlechtilosti chování se učitelstva při volbě na Žemberecku, kdež se učitelstvo až na nečetné výjimky všemi silami zasadilo o zvolení pokrokového kandidáta dra Štemberky. A nemůže býti větší ironie, než když Venkov v témže sloupci píše, že prý strana agrární podporovala požadavky učitelské, zejména organizaci učitelskou a akci za úpravu učitelských platů. Jaký je ve skutečnosti poměr strany agrární a jejího tisku k učitelstvu, je příliš dobře známo a není potřeba toto tvrzení Venkova uváděti na pravou míru. Již ten fakt sám, že pokrokové učitelstvo považuje za svoji voličskou povinnost přičiniti se o porážku klerikálně-agrárního kandidáta Fibase, podává velice výmluvný doklad o poměru učitelstva ke straně agrární. A ve stejném poměru jako české učitelstvo jest k české straně agrární i ostatní česká pokroková inteligence až na neveliký hlouček lidí, kteří stíženými jsou nevyčlelitelnou chorobou ve způsobu touhy po mandátě (na př. prof. Horáček). Víme dobře, že to agrárikům vhod není, ale necht' si vinu přičítou sami.

* Agrárníci proti učitelům. Agrárníci konali dne 13. ledna důvěrnou schůzi voličských důvěrníků v Ústí n. Or. v zasedací síni okresního zastupitelstva. Ve schůzi byl delegován stranou p. inž. Jareš, jehož řečnický výkon jako inteligenta zarázil svým cynickým způsobem, jakým mluvil o učitelstvu, které si dovolilo urazit agrární stranu tím, že má jiné smýšlení. Učitel jest nepřítel rolníků, ač přecho-pochází ze synků rolnických. Takový 15letý floutek

přijde prý do vsi, a chtěl by starým rolníkům poroučet, ale když mu je 23 let, jest mu dcera nejobhatšího sedláka dobrá. Proti učitelstvu, proti celému tomu stavu musí se zahájit bezohledný boj. Učitelové jsou ve výboru našich ústředních spolků. Od nynějška budeme s nimi také jinak jednat. . . . My musíme se proti učitelům postavit, neboť dnes volíme realismus, potom při volbách do říšské rady budou volit už docela sociálně demokraticky. . . . Citátů ze štávnaté, každého nepředpojatého člověka do duše urážející řeči p. inženýra by bylo dosti. Pan inženýr radí i k agitaci. Někde stačí prý schůze. Jinde je lepší agitace osobní. Jděte od čísla k číslu. Někde stačí výzva, jinde rozmluva, jinde možno i způsobem osvěřením zakročení, jinde i jiným způsobem (posuněk, pojd', půjdeme atd. . . .) Co při celé věci ještě dále zaradí, že ve schůzi bylo několik inteligentních rolníků: p. Mákulecký, p. Háč Václav a j., ano i p. dr. Pell, obv. lékař z Dol. Dobrouč, kteří neuznali ze dobré proti takovému štvaní proti učitelstvu se ohradit. Schůze vyzněla čistě protiučitelcky a poneke jisté mravní ovoce zaseté nenavítá rolnictva k učitelstvu a nejen to, i ku vzdělání, jehož zejména stav rolnický má tolik zapotřebí a v němž jest jediná spása rolnictva.

* **Bývalý ministr vyučování Hartel zemřel.** Z Vídně, 14. ledna. (Přv. tel.) Bývalý ministr vyučování dr. Vilém Hartel, zemřel dnes večer ve ¼7. Dr. Hartel po léta byl silným diabetikem a před dvěma roky už velmi těžce onemocněl, opět se však zotavil, a byl až do poslední doby svěží, pokud dovolovala tak jeho choroba, zkormáťení tepen. V sobotu 12. ledna večer postižen byl akutní slabostí srdce, která dnes přivedla katastrofu. Pohřeb bude se konat asi 16. ledna odpoledne. — Dr. ryt. Hartel byl rodem Moravan; zrodil se r. 1839 v Dvorce na Moravě, studoval v Opavě, maturoval na Malé Straně v Praze. Na vídeňské universitě studoval klasickou filologii a stal se 1864 doktorem filosofie. R. 1866 se habilitoval na vídeňské universitě, r. 1872 byl už řádným profesorem. R. 1882 povýšen do stavu rytířského. Vědecky byl jednou z předních osob vídeňské universitáty, ba býval považován za nejpřednějšího znalce staré řečtiny. Z vědeckých jeho publikací nejvíce se cení jeho Homerische Studien (tři svazky) a Demosthenische Studien (2 svazky). Dalekosáhlého významu byly Hartelovy studie z oboru řeckých starožitností. Od r. 1874 Hartel redigoval Zeitschrift für öster. Gymnasien a vědecký filosofický list Wiener Studien. R. 1896 byl povolán do ministerstva vyučování jako sekční šef pro věc vysokoškolské a střední školské. R. 1901 stal se členem panské sněmovny. Dne 20. září 1899 vstoupil Hartel do kabinetu Claryho jako správce ministerstva vyučování a v úřadě tomto setrval do 23. prosince 1899, kdy Clary padl. V ministerstvu Wittkově, které, jak známo, je přechodem od Claryho ke Körbrovu kabinetu, Hartel nebyl. Když však v lednu 1900 stal se dr. Körber předsedou ministerstva, byl Hartel jmenován ministrem vyučování. Z kabinetu Körbrova přešel také 1. ledna 1906 do ministerstva Gauschova, ale už jen na několik měsíců, kdy postoupil své místo dru Bie nerthovi, nynějšímu ministru vnitra; tehdy s ním zároveň odstoupil ministr obchodu Call. — Dokud byl dr. Hartel profesorem, náležel v přední řadě vídeňských liberálů. Liberalismus svůj však opustil, jakmile se stal ministrem vyučování. Neboť jako ministr nikdy nedovedl vážně se vzepít klerikálním vlivům, které toto ministerstvo ovládá. Tím ovšem pozbyl mnoho na vážnosti i u svých politických a vědeckých přátel.

* **Prof. Masaryk pozván opět do Ameriky.** Prof. Masaryk byl pozván mezinár. spolkem svobod. myslitelů a pracovníků náboženských, aby se účastnil sjezdu letošního v Bostonu. Prof. Masaryk pozvání přijal a podá na sjezd zprávu o náboženském a církevním životě v Čechách. Mimo to prof. Masaryk bude mít několik anglických i českých přednášek v různých městech. Újezd počne 22. září. Sjezd, o němž je řeč, je svolán stálým mezinárodním sdružením, hlavně anglických a amerických myslitelů; je to jiné sdružení, než svobodní myslitelé, skupení ve Volné myšlence, jejíž sekce je také v Čechách. Anglicko-americké sdružení je také mezinárodní; mají v něm účast mnozí francouzští učenci, zejména prof. Montet, z Němců prof. O. Pfeleiderer. Velmi čile súčastnění jsou Holanďané, prof. Erdmansa a j.

* **XXI. výstava „Manesa“ v paviloně pod zahradou Kinských končí 20. ledna o 4. hod. odp. Z vystavených děl prodána byla nejnověji: č. kat. 17.**

přv. lept Adolfa Kašpara a č. kat. 31. barevný lept Fr. Šimona, první již po třetí a druhý po čtvrté.

* **K otázce zostření maturitních zkoušek.** Ze 13. ledna se dovídá, že zostření maturitních zkoušek není prý nikterak ještě hotovou věcí. Jistý vysoký úředník v ministerstvu vyučování, který má právě v otázkách středních škol směrodatný vliv, vyjádřil se prý, že ministr v nejbližší době zodpoví interpelaci o předmětu tom a prohlásí pravděpodobně, že není vůbec důvodu k nějakým pronikavým změnám ve způsobu zkoušení. V nekděké době bude svolána anketa, do které budou přivolány všechny kruhy, jejich otázka maturitních zkoušek se nějak dotýká, a v té se teprve ukáže, jestli reforma nutná. Jinak se však má věc s „odhaleními“, pronesenými ve vídeňské kulturní politické společnosti o podvodech, které se při maturitních zkouškách dějí. Jestliže se dokáže pravda těchto obvinění, učiní ministerstvo všechny nutné kroky, aby takové zlořady, podrývající vážnost středních škol, byly na dále nemožné. Jiný vysoký úředník z ministerstva vyučování vyslovil se prý rozhodně proti odstranění písemné maturitě. Tím prý by jen vzrostl nával na university a bylo by si přáti, aby návštěva středních škol se nemenšila. Je-li zpráva Zeitu pravdivá, lze z ní toliko usoudit, že v ministerstvu vyučování mohou být vysocí úředníci, kteří nerozumně mluví o věcech školních. Nával na university se neodstraňuje zachováváním starých copů, jakými maturitě jsou; nával na střední školy se nemenší rovněž tímto prostředkem, nýbrž jen když rodiče sami zmoudří. Nadvýroba učených stavů a přibývající nezaměstnanost v kruzích absolventů mnohých sborů universitních na straně jedné a potřeba odborně vzdělaných obchodníků, průmyslníků, rolníků atd. na druhé je lepší školou pro rodiče, kteří rozhodují o povolání svých dětí, než staré copy.

* **Slosování Krasomně jednoty pro Čechy.** Př 67. slosování dne 14. ledna připadlo 45 olejomalb, akvarelů, pastelů a kreseb na čísla: 268, 373, 458, 592, 677, 166, 1180, 1198, 1488, 1514, 2097, 2098, 2802, 2951, 2991, 3098, 3566, 3601, 3665, 3862, 4124, 4142, 4143, 4344, 4429, 4473, 4712, 4721, 4757, 4827, 4958, 5028, 5233, 5311, 5334, 5652, 5713, 5747, 5766, 6095, 6203, 6160, 6651, 7144 a 7302. 50 zarámovaných původních leptů a litografií připadlo na čísla: 114, 321, 501, 613, 718, 757, 788, 790, 1010, 1014, 1252, 1299, 1520, 1607, 1735, 1955, 2175, 2331, 2385, 2957, 2981, 2995, 3036, 3109, 3261, 3316, 3442, 3589, 4027, 4263, 4676, 5043, 5215, 5398, 5488, 5673, 5699, 5717, 5770, 5787, 5909, 5946, 6115, 6164, 6428, 6570, 7032, 7056, 7245, 7276. 2 plastická díla připadla na čísla: 2954, 6127. 9 umělecko-průmyslových předmětů připadlo na čísla: 295, 1290, 1975, 2482, 2915, 3350, 3833, 4041, 4565. 40 albumových děl připadlo na čísla: 243, 250, 403, 460, 583, 1309, 1491, 1623, 2248, 2374, 2700, 2853, 3259, 3440, 3529, 3695, 3801, 3893, 4090, 4416, 4443, 4477, 4658, 4639, 4675, 4694, 4781, 5121, 5130, 5150, 5460, 5534, 5557, 5750, 5773, 6012, 6750, 6829, 7139, 7425. 40 zarámovaných barevných reprodukcí připadlo na čísla: 171, 372, 514, 971, 1036, 1124, 4371, 1618, 1712, 2467, 2512, 2721, 2927, 3090, 3062, 3203, 3406, 3760, 3921, 4172, 4175, 4319, 4581, 4809, 4981, 5498, 5677, 5836, 5921, 6014, 6111, 6276, 6483, 6541, 6601, 6891, 7097, 7300, 7311, 7489. 20 zarámovaných leptů, uhlitků, rytin a gravur připadlo na čísla: 23, 262, 646, 682, 778, 986, 1175, 2444, 2484, 2502, 2657, 3191, 3321, 3855, 4156, 4583, 6298, 6405, 6596, 7015. 14 nezarámovaných jednotlivých uměleckých listů připadlo na čísla: 45, 242, 598, 691, 1220, 1566, 2250, 2398, 2386, 2918, 6277, 6663, 6809.

* **Úmrtí v Berlíně, 14. ledna.** Vídeňský spisovatel dr. Artur Pserhofer zemřel zde v sanatoriu po několikaleté nemoci v 33. roce věku vřzán. Napsal několik veselohr; v posledním čase sídlil v Berlíně, kde po nějaký čas též řídil jedno z divadel. — Brno, 14. ledna. (Přv. tel.) Bývalý náměstek moravského místodržitele lord Winkler, který svého času smutně proskl svým protičeským nacionalním nectvím, zemřel tu dnes ve věku 88 let.

* **Oslava Goethova v Římě.** (Přv. zpráva.) V brzké době bude v Římě v Akademii Arkadijské vzán volkolepý hold památce Goethově odhalením pomníku, jež modeloval mladý český sochař G. A. Paukert, jež Giornale d'Italia se zmínuje „geniálním umělcem, trávící již déle jak rok za účelem studií památek klasického a renesančního sochařství v Římě.“ Okolnost ta, že Paukert jako Čech vyšel vítězně z ohromné soutěže s italskými, resp. římskými kolegy, padá zvláště na váhu. Loni upozornil na sebe již ve velké výstavě čímské svým portretem vlastní matky, jenž vzbudil opravdový obdiv, takže, jak mistr Knüpfer se vyjádřil, byl by Paukert jistě dostal medaili Říma, kdyby nebyla již předměm jen

jedna jediná výmimočně jako cena vykázána, jež příšší vždy Vlachovi. Obsáhlá studia ke Goethovi konal Paukert na základě bohatého materiálu, jež zapůjčil umělci v Římě usedlý Pražan archaeolog Dr. Pollak, známá autorita mezi badateli Goethovskými, na odporučení virtuosa Zelenky Leranda zapůjčil. Původcem nové oslavy Goethovy v Římě jest, jak se dovídáme, sám Zelenka Lerando.

* **Studentské zprávy.** Abstinentsní odbor studentský Zem. spolku proti alkoholismu koná dnes 15. ledna členskou schůzi z 7. hod. večerní ve dvoraně Svazu. Referuje ing. c. Hýšek o knize Tolstého: Proč se lidé o marnují. Pak porada o organisaci a práci. Účast všech členů nutná. — Jungmann, spolek pokrokové mládeže, pořádá ve čtvrté 17. ledna o ½8. hod. ve dvoraně Svazu veřejnou přednášku dra Ed. Koerner: O jazykové otázce v úřadech zemí českých. Vstup každému volný.

* **Volební právo žen ve Finsku.** Finsko je první zemí v Evropě, kde ženy domohly se volebního práva. Věc ovšem nešla tak lehce. Již od r. 1884 pracoval pro volební právo žen Finský svaz žen, k němuž přidrúžilo se r. 1892 sdružení Union. Oba spolky nedosáhly politických úspěchů, ale pracovaly a pracovaly, až dočkaly se konečně výsledků své mnohaleté práce. Pěknou studii o vývoji volebního práva žen ve Finsku podala bar. Alex. Gripenbergova v lednovém čísle časopisu Der Bund, centrálním listě rakouských českých spolků. (Vyčítá ve Vídni III., Rochusgasse 7). Poslední dva roky znamenaly vítěznou etapu hlasovacího práva pro ženy ve Finsku. V této době rozvířil se nebyvalý ruch, jehož příčinou bylo jednak neobyčejně živé hnutí mezi ženami, jednak také mezi muži, poněvadž stalo se signem dne rozšíření volebního práva pro muže. Jedni chtěli volební právo žen jen ve spojení se všeobecným právem hlasovacím pro muže, druzí žádali ženské právo jen tehdy, bude-li mužské právo rozšířeno. Avšak oba spolky ženské postavily se na stanovisko zdravého rozumu a žádaly ve svých petičích na sněmu rovné právo pro muže i ženy za stejných podmínek. Zdálo se, že hnutí usulo, když sněm odepřel jednati o celé řadě otázek. Carský manifest ze 7. listopadu 1905, který uváděl Finsko v bývalá práva a podával předlohu všeobecného hlasovacího práva, která se mohla v dohledné době uskutečnit, rozvířil zaražené ženské hnutí znovu. Kde jaký spolek ve Finsku, sdružení, svaz, všechno se vyslovovalo pro všeobecné hlasovací právo pro muže a připojovalo se také pro ženy. Teď došla myšlenka nejvyššího napětí, takže nutná musla zvíťazet. Přednášky, spolkové schůze, shromáždění, tábory hřály celým Finskem. Jen ženských schůzí pořádal se přes 300. Jedna strana prohlášovala si, že není překážek, aby všem ženám dostaly volební právo, až budou učiněny v ústevě změny, ale ženy nedbaly. Studentky jezdily po venkově, přednášely, kritisovaly, až objevila se ve sněmu předloha carem podepsaná, která poskytuje politické hlasovací právo aktivní i pasivní všem ženám za stejných podmínek jako mužům. Sněm finský přijal tuto předlohu 29. května 1906. Důvody udávalo konstituentní komitě sněmovní tyto: Ženy mají tužé vřchovu jako muži v téměř školách, poněvadž kodaucaci přijaly všechny kruhy. Ženy pracují již v tollkerých oborech práce, že netřeba se obávat, že by nevykonávaly volební právo tak, jako muži. Ženy samy ukázaly velikou snahu dosíci volebního práva. Jest tedy ve Finsku jedna sněmovna, do níž mají muži i ženy stejné hlasovací právo aktivní i pasivní. Tedy ideál, který si v Rakousku dosud stavíme, kterého si dosud netroufáme dosáhnouti. Pro finské ženy, které dobyly svého práva tak, že ani zvuk nepřátelský se neozval, musíme mítí úctu, ale také můžeme a musíme od nich něco učít, ale také můžeme a musíme od nich něco učít, ale také můžeme a musíme od nich něco učít. Nestává platonické horování pro rovné právo, musí nejprve každý sám býti o něm přesvědčen a pak nastává horečnatá práce bez únavy, práce, která působí obdiv, vytrvalost, která se neleká nejstrašnějších překážek. Zajímavý je fakt, že jakými stupněm k dosažení volebního práva žen ve Finsku, který uleběl i zkrátit práci, bylo všeobecné volební právo pro muže. Poučení ze života a radikálním stranám, které chtěly najednou všechno právo; aspoň tak roz-

* **Biologická sekce Přírodovědeckého klubu má schůzi v pátek dne 18. ledna o 6. hod. odp. v místnostech zoolog. ústavu (Lazarská ul. 11). 1. Přednáší: p. Ph. st. K. Schäferna: „O bastardaci Echinoidei.“ 2. Volba funkcionářů. Hosté vítáni!**

* **Lev Zelenka Lerando koncertoval dne 6. ledna ve Vídni spolu s komorním virtuosem Prof. Arnoldem Rose a dne 10. ledna účinkoval v Akademii dámského dobročinného spolku „Ludmila“, pořádané za**

protektorátu p. Marie Pacákové, choť ministra krajan. Zvláště Nedbalova „Silhouetta“ a Sindinova „Romance“ se ubily. Po přednesu vlastního „Impromptu“ musil umělec se děkovati přídavkem Kovarovicovy „Fantasie.“

* Manifestační schůze akademicky vzdělaných techniků v Plodinové bursě dne 13. ledna 1907. Otázka o zákonné ochraně titulu inženýrského spojila české i německé akademicky vzdělané techniky k jednomyslné manifestaci za svůj oprávněný požadavek. — Schůze byla obrovsky navštívena nejen posluchači obou vys. škol technických, nýbrž též inženýry ve veřejném životě již působícími. Schůzi zahájil cís. rada Jahna a podotkl, že jest smutné, že právě inženýři, kteří hrdě a čestně přes 200 let užívají tohoto titulu a kteří si takové zásluhy o pokrok i blahobyt získali, musí se dnes dovolávaní ochrany titulu, který jedině jim náleží. Řečník uznává cenu a význam absolventů průmyslových škol v okruhu jejich působnosti, dokládá však, že kladou požadavky a nároky poněkud neskromné, ba domýšlivé, jimž není možno vyhověti. Po uvítací řeči místopředsedy vrchního inspektora Rudolfa promluvil generální ředitel, za každé strany tří. Ing. C. B. Sychrava poukázal na to, že absolventi průmyslových škol mají již titul stavitele, s čímž by se mohli spokojit. Kdyby jim byl přiznán též titul inženýra, znamenalo by to úplný úpadek techniky. Ing. C. Gröger tlumočil přesvědčení veškerých posluchačů německé techniky, že titul inženýr přináleží jedině absolventům vys. škol technických, kteří se podrobili II. státní zkoušce. Na základě nařízení ze dne 23. června 1905 je ostatně absolventům průmyslových škol možno státí se řádnými posluchači na technice a tím legálním způsobem nabýti titulu inženýrského. Apeloval na celou veřejnost, zejména na poslance, by uznali spravedlivý požadavek techniků. Kdyby splněn nebyl, pak by byli technici nuceni k svépomoci. Vrchní inž. Šantrůček, který promluvil jménem spolku architektů a inženýrů v Čechách, stěžoval si na nečinnost vlády a neinformovanost poslanců. Vrchní stav. rada dr. Schönbach, ředitel továrny dříve Breittfeld a Daněk, mluvil jako zástupce německého polytechnického spolku a připomínal, že jako ředitel nejlépe může oceniti význam absolventa průmyslovky v praxi, však že i praxe musí rozeznávat rozdíl mezi akademicky vzdělaným technikem a absolventem průmyslové školy a že viděti místo musí zůstati vždy vyhrazeno technikům. Jest v prospěchu státu a průmyslu, by otázka o titulu inženýrském zákonně rozluštěna byla. Prof. Hráský prohlásil jménem profesorského sboru c. k. české techniky, že tento jest odhodlán hájiti titul inženýra pro absolventy vys. škol technické do krajnosti. Apeloval na poslance, hlavně na poslance sněmovny panské, jejichž většina vyšla z inteligence, by učinili svou povinnost k inteligenci. Po té promluvil prof. dvor. rada dr. Doerfl za nespolek polytechnický. Poukázal, že tento boj jest jen epizodou v celém boji, který celý stav inženýrský již po léta vede za své uznání od státu, a že dočasný neb trvalý nepřiznivý výsledek v této věci nemůže nikterak zastrašiti celý stav, by pokračoval v započaté cestě. Gymnasia a reálky připravují po dobu 7—8 let žáky ku vstupu na školy vysoké; nepozbudou-li práva existence, bude-li průmyslová škola za stejnou dobu vychovávat inženýry? Tvrdí-li profesoři z průmyslových škol, že to mohou, uvádějí v úzas profesory škol ostatních! Na to připomenul, srovnává rakouské školy technické s technikami německými, francouzskými, italskými, jak rakouský stát technické školy zanedbává. Už i v Rusku mají od několika let skvostně zařízené techniky a pro tamnější strojínské laboratoře dodaly všechny strojírní stroje. (Na české technice není vůbec strojínská laboratoř, na německé pražské sice je, ale tu dal zřítiti na vlastní útraty prof. Doerfl.) V Rakousku neposkytuje stát ani budovy, ani místnosti, ani pomůcky, ani laboratoře. V Praze existuje pro obor tak obsáhlý jako je mechanická technologie jen po jedné stolič! Nenaleznou-li technici při nynější říšské radě uznání, pak doufají, že příští říšská rada ocení již vykonanou práci. Po skončených řečech byla přečtena a schválena tato resoluce: „Prohlašujeme: Akademický titul inženýrský jest historicky těsně spojen již s bývalými školami inženýrskými, z nichž vyinuly se nyní již vysoké školy technické. Vysoké školy technické jsou jedině povolány místem, kde pěstují se veškeré vědy technické a proto ony výhradně poskytují nejvyšší theoretické i praktické vzdělání, kterého moderní technika vyžaduje. Na rozvoji věd technických, zaručeném pouze vysokými školami technickými, závisí rozkvět veškerého průmyslu, obchodu a dopravnictví. Kdyby absolventi průmyslových škol měli dosáhnouti mnohem snad-

nějším způsobem titulu inženýrského při nepoměrně menším vzděláním odborným i všeobecnějším, než poskytují všeobecné školy technické, znehodnotí by se tím tyto, což by mělo v zájmu úpadek věd technických a v důsledku toho nastala by reakce v hospodářském a kulturním rozvoji státu. Titul inženýrský nabytí dnešního vážného významu vědeckým bádáním, literární činností odbornou a praktickým působením jedině chovanci vys. škol technických. A právě pro tento značný význam bývá titul inženýrský různými činiteli při dnešní jeho neochráněnosti ze spekulace k oklamání veřejnosti zneužíván. Školy průmyslové dle svého určení a programu nemají vychovávat inženýry, nýbrž technické pomocné síly, které mají tvořiti nezbytný článek mezi vedoucí inženýrem a dělníkem. Žádají-li přes to absolventi těchto škol, aby byli pokládáni za inženýry, jichž úkolem je samostatná duševní práce tvůrčí, pak neodpovídá tato jejich snaha ani skutečnému určení, ani odborné kvalifikaci jejich. Vzdělání, které nutno je pro úspěšnou činnost inženýra, nabýti mohou absolventi průmyslových škol legální cestou, vymezenou nařízením ze dne 23. června 1905, dle něhož mohou se státi řádnými posluchači vys. škol technických. Proto žádáme co nejrozhodněji: Titul inženýrský a to beze všech přívrastků, buď udělen pouze absolventům vys. škol technických a vys. škol jin na rovně postavených.“ — Pozornost vzbudilo, že rektor české techniky pražské prof. Velflík neuznal za vhodné ani omluviti svou nepřítomnost. Rektor německé techniky prof. Gintl se omluvil tím, že dlí právě ve Vídni.

Druhý koncert pražské konservatoře hudby bude se konati 20. ledna v Rudolfinu o 11. hod. dop. Program jeho je věnován skladatelům první polovice 18. stol. Jména jako J. S. Bach, Rameau, Rousseau a Gluck jistě vzbudí zájem obecenstva. Zvláště provedení Rousseauovy hudby k Le devin du village je velmi poutavým čísem. Od Bacha provedena bude první varhanní sonata, orkestrovaná Angličanem H. H. Wetzlerem. Program je velice zajímavý pro milovníky staré klasické hudby. Předprodej vstupenek v závoděch J. Wetzlera, Hoffmanna a v den koncertu u pokladny.

* Ze ženského klubu českého. Dnes o 1/2 8. hod. večerní jest druhá přednáška z cyklu Žena. Přednáseti bude sl. M. Vítková, ředit. měst. školy v Kutné Hoře o ženě v povolání učitelském. Vstup volný.

* Jesle, Herodes, kardinál a zemská subvence. Bylo nám zasláno číslo Škrábových Našich Listů, ve kterém je uveřejněn referát o vánoční hře Jesle, kterou provedla a ještě provede Jednota katolických tovaryšů v Praze; na konci referátu je připojeno zdvořilé, ač nesmělé pozvání redakci Času, „že by mohla se vánočních těchto her účastnit a podati svoji vlastní kritiku, jsme jisti, že by Čas přinesl pravdu, chtěl-li by pravdivě psáti a zajisté, že by již podruhé nevyčítal zemskou subvenci, která se Jednotě uděluje.“ Děkujeme a litujeme: redakce Času je tolik zaměstnána, že se nemůže účastnit „Jeslí“ a přiněsti o nich svou vlastní kritiku. Abychom však ukázali dobrou vůli a udělali pro „Jesle“ aspoň něco, otiskujeme některá, dle našeho zdání význačná místa kritiky Našich Listů; otisknouti celý referát je nám bohužel nemožno pro nedostatek místa. Tedy: zásluhu o zdar má v první řadě pan učitel Adolf Címlra. „Zvláštní zmínku zasluhuje Amilbel, pohanský kněz (bratr Čárek), všechna čest za provedení této vážné úlohy; rovněž nelze opominouti úlohu římského praetora, který šťastně a úplně zduřil sehnal nám tuto dosti těžkou úlohu, zvláště sluší se zmíniti, že bylo místní ono hrdé vystupování, pěkné se vyjímalo častě přehození pláště a pěkný nad míru jasný hlas. Br. Křehek v úloze Assurného královského správce a br. A. Müller v úloze římského tribuna, podali nám věrný obraz nezbytných těchto osob římského dvora.“ Již z těchto ukazek mohou naši čtenáři usoudit, jaká krása jsou asi ty Jesle. Ještě ohlásem: „20. t. m. zavřá na představení J. E. nejd. pan kardinál. Ke všem 5 obrazům přidán bude obraz 6., Herodes, jelikož J. Eminence se obraz tento líbí a přeje si, by sehnán byl.“ Velice i nás těší, že se Jeho Eminence líbí Herodes; jest to zajisté záliba úřadu jeho přiměřená. A ještě více nás těší, že už tedy všem, nač udílí subvence zemský výbor přebobhatého království Českého...

* Z Klubu českých turistů. Na památném temeni Ještěda otevřena byla v neděli německým spolkem horským nová útulna s rozhledovou, postavená nákladem 150.000 K. Připomínáme při té příležitosti české veřejnosti Klub českých turistů, jenž horlivě činný jest na poli české turistiky, o níž zjednal si značných zásluh. Nemí nejmenší z nich, že K. Č. T. zakoupil několik lesních parcel kolem Macochy a tím

přispěl k zabezpečení našeho vlastnictví v světoznámě propasti. K. Č. T. vstupuje letos do 20. roku své činnosti. Klub s uznání hodnou snahou pěstuje a šíří znalost krajin a hor v zemích koruny české, označuje cesty turistické, stará se o udržování rozhledů a historických památek, zjednává svým členům přístup do lesů. Kulturní své poslání doplňuje zřizováním a vydržováním studentských nocleháren a na poli humanitní lásku k bližním osvědčuje tím, že vystrojuje vánoční stromek opuštěným dětkám v horských samotách. Oč pronikavěji mohli by K. Č. T. plniti své poslání, kdyby mu česká veřejnost vycházela vstříc s větším porozuměním. Zájem o Klub Č. T. spíše však klesá než vzrůstá. Dle poslední výroční zprávy čítal 3454 členů, o 81 méně než roku minulého. Členům dodává se zdarma pečlivě vypravený časopis.

* Velká národní slavnost Čes. ferialních osad konati se bude letos opět na Zofíně, a to v sobotu dne 1. června a v neděli dne 2. června. Výbor upozorňuje všechny spolky, jimž na úspěchu hmotném i mravním záleží, na toto své usnesení, žádaje vřelým, by na tyto dny neustanovovaly svých slavností, ježto by tím poškodily nejen spolek pro České ferialní osady, jenž má celkem vzato svoje stále příznivce, ale i sebe samy, neboť rozptýlení návštěvníků přece jen by se zabrániti nedalo.

* Nové sazby u pošty. Ministerstvo obchodu vydá v nejbližší době v jazyku českém výtisk nových ustanovení o sazbách poštovních, telegrafních a telefonních. Cena výtisku bude 10 hal. c. k. poštovní a telegrafní úřady — a v Praze a předměstích i výpravna c. k. ředitelství pošt a telegrafů přijímají již nyní objednávky českých výtisků.

* Ze Svatoboru. Ze základu Ferdinanda Nápreška ustanovilo ředitelství Svatoboru 800 K jako cenu nejlepší nové dramatické práci původní, r. 1906 na jevišti provedené. Do poroty ředitelství zvolilo pp.: B. Fridu, J. Pešku, M. A. Šimáčka, kteří cenu přiklali panu Viktoru Dykovi za jeho tříaktovou hru „Episoda“ a za aktovku „Smuteční hostina.“

* Svaz Osvětový. Chtěje dokonale zjistiti stav lidové osvěty v Čechách, zahájil právě velikou a k věci důrazníkovou. Rozeslal v mnoha tisících výtiskůch dotazníky odborů přednáškových, uměleckých a knihovního, všem okresním výborům českým se žádostí, aby je zaslaly obcím s vyzváním, by dotazníky dodaly všem místním spolkům vzdělavacím a spolkům, které mají vzdělavací odbory (jako sokolským, hasičským atp.). I žádá Svaz Osvětový všechny spolky i jednotlivce, by pečovali o úplné, správné a brzké vyplnění dotazníků. Spolky, které snad dotazníky dosud neobdržely, vyzdajejtež si jejich prostřednictvím své obce na příslušných okresních výborech. Spolkům pražským dodány budou dotazníky v nejbližší době. Svaz Osvětový doufá, že všichni činitelé přispějí dle sil svých ku zjištění dosavadního stavu lidové vzdělání v Čechách, důležitému to základu veškeré vzdělavací práce.

* Dar Vojtěcha rytíře Lanny Č. Budějovicům. V. rytíř Lanna je rodem z Českých Budějovic, kterým také již před rokem věnoval svůj rodný dům, park a budovy v tomto se nalézající. V těchto dnech daroval rytíř Lanna Č. Budějovicům nový pozemek za účelem zřízení městského chorobince.

* Vyučování ruštině. Vzhledem k stále rostoucímu zájmu o jazyk ruský rozhodla se akad. Svěpomoc požádati též ruské konverzační kroužky za vedení ruských akademiků. Honorář měsíčně 4 K 80 h, akademiků 3 K. Přihlašky ve Svěpomoci, Spálená 59.

* Knihy redakci zaslány. Slovan ské bájesloví (mythologie), pro lid československý napsal Josef Růžička. Cena 6 K, nákladem vlastním; tiskl Jindřich Slovák v Kroměříži. — „Káča“ a jiné obrázky, napsal K. V. Rais, nakladatel Fr. Šimáček v Praze, za K 2.40, s obálkou od M. Alše. — Knihovna českých dětí vydávaná nákladem Z. Ú. S. (v komisi knihkupectví Josefa Rašna v Praze) číslo V. obsahuje: Dětské čtení ve světě, sborník povídek pro mládež, ze 20 jazyků vybral a přeložil J. F. Kham. Díl I. stojí K 1.40; číslo VI. obsahuje: Vybrané báje a povísti slovenské od K. J. Erbeny (II. západu a jihoslovenské) za 1.50. — Jos. Skarvan, Quarnero, básně, výtisk svým nákladem knihtiskář Ladislav Grund na Král. Vinohradech. — Adolf Boh. Dostal. A desperasciti, verše, nákladem vlastním, v komisi knihkupectví Grosmana a Svoboda v Praze. — Lazebník bagdadský, komická opera o dvou jednáních, slova i hudbu napsal Petr Cornelius; přeložil Josef Vymětal. Nákladem Fr. Šimáčka v Praze za 60 hal. — Nakladatelství Edv. Hložla ve Vídni vydalo pro mládež Lidovou knížku obrázkovou, kterou výkladem opatřil Antonín Macháček, cena K 2.40.

* **Ustavující valná hromada Jednoty českých střádalů.** V neděli dne 13. ledna 1907 konala se za hojného účastenství ustavující valná hromada Jednoty českých střádalů v zasedací síni Obchodní a živnostenské komory v Praze. K návrhu p. Procházky, ředitele Zemské banky, zvolen za předsedu této valné hromady p. Cerha, ředitel Rolnického vzájemné pojišťovacího ústavu v Praze, který utjív se řízení schůze, udělil slovo zpravodajci zařizovacího výboru p. řid. Procházkovi. Referent poukázal nejprve k příčinám, jež vedly k založení Jednoty a podal zprávu o zařizovacích pracích. Docházející četné přihlášky o tom, že zřízení Jednoty potkalo se s náležitým porozuměním a že Jednoty takové, jež by působila k mravnímu povznesení lidu a k zabezpečení jeho budoucnosti, bylo již nanevšly třeba. K návrhu referenta zvolen ochráncem Jednoty za všeobecného souhlasu shromážděných vzhledem k neocenitelným zásluhám svým o český národ mecenáš český pan c. k. vrchní stavební rada dr. Josef Hlávka. Správa Jednoty řízena bude sborem starších, skládajícím se z 15 členů, 3 náhradníků a 2 revisorů účtů. Zvoleni byli vesměs navrženými kandidáty.

* **Ztroskotání lodí.** Kukshawen, 13. ledna. Z labské pobřeží lodí I. se sdělilo, že loď Pengweru stroskotala u Šarhernu. Pochází z Liverpoolu a plula s ledkem z Taitalu (Chile).

* **Z černé kroniky.** Sebevražda. V domě č. 371 v Žižkově oběsil se v sobotu 6letý zámečník Gustav Polák. Mrtvola byla odnesena do patologického ústavu k pitvě. Polák trpěl v poslední době silnou bolestí hlavy. — Náhle zemřela. Magdalena Srncová, 50letá manželka obchodníka z Čelakovic u Čes. Brodu, přijela v neděli večer do Prahy a byla stížena na severozápadním nádraží nevolnosti. Byla dopravena do bytu svého zetě v Truhlářské ulici č. 1109, kde krátce na to zemřela. — Zranění ve rvačce. V jistém hostinci na Žižkově povstala včera o půl noci mezi několika hosty rvačka, jejíž největší rvačí byli odvedeni do separace. Rukavičkářský pomocník Frant. Dejmeck byl ve rvačce zraněn lehece, kdežto malířský pomocník Jaroslav Vokurka byl udeřen holí do hlavy tak prudce, že musel být dopraven do všeobecné nemocnice. — Krádeže. Do uzenskáho krámu v č. 321—II. přišla v neděli dopoledne hokymáčka Josefa Hrušková z č. 363—II. na koup. Pojednání přitočila se k ní nějaká žena a odcizila jí z kapsy tabouku s obnosem 10 K, načež se rychle vzdálila. — Podvody. Firmě L. Sevala v Klimentuské ulici telefonoval v sobotu kdosi, jenž se ohlásil jako firma Ad. Löbl z Poříčí a sděloval, že sluha firmy jde pro pytel kávy, že však zapomněl vzít s sebou objednávací lístek. Firma tudíž žádá, aby objednané zboží sluhovi bylo vydáno. To se také stalo, ale ukázalo se též, že nějaký podvodník zneužil firmy Löblovy. — Obchodník Rudolf Reach utrpěl škodu 120 K tím, že vydal zboží na objednávku obchodního příručího Frant. Rittera z Král. Vímohradů. Ritter byl totiž v poslední době bez zaměstnání a objednával neoprávněným způsobem zboží. — Popálené dítě. Soukromý úředník František Dörfel z Vraného odejel před několika dny se svou chotí do Prahy a světil svého půl druhého roku starého synáčka Viléma na opatrování babičce Anně Patřílkové. Když babička vybírala z kamení popel, spadl hošík se židlice, na kterou ho babička posadila a spadl do žhavého popela. Chlapec utrpěl popáleniny na nohách a byl po prvním přispění, jehož se mu dostalo ve všeobecné nemocnici pražské, ponechán v dalším ošetřování u svých příbuzných. V sobotu dítě však zemřelo a mrtvola jeho byla odnesena do patologického ústavu k pitvě. — Náhle úmrtí. V č. 816—I. zemřela včera náhle 2 roky stará dcera posluhovačky Anežka Mužíková. Poněvadž lékař nemohl udati příčinu smrti, byla mrtvola dopravena do ústavu pro soudní pitvu. — S nožem na milenkou. Jos. Krafnetr, 22letý zámečnický pomocník ze Smíchova č. 401., počíhal si včera v noci na svou milenkou, 16letou tovarní dělnici Teresii Turynkovou ze Smíchova č. 239., a když dívka vyšla z hostince „u zvonu“, zranil ji po výměně několika slov nožem na levém rameni. Poraněná odešla se na policejní strážnici, kde se jí dostalo lékařského ošetření, načež byla dopravena do všeob. nemocnice. Útočník dal se na útěk. — Úraz při práci. Anna Pašáková, 49letá posluhovačka z č. 1971. v Podskalské třídě II., čistila včera okna a spadla se žebříku. Pádem na stůl utrpěla zlomení žebra a byla dopravena do všeobecné nemocnice. — Nehoda. Kupříkladu Josef, 27letý rolník ze Špánova v okresu Domažlickém upadl a pádem zlomil si levou nohu. — Sebevražda. Václav Bejšovec, 26letý svobodný lakýrnícký pomocník z Koubkovy ulice č. 14—II., bodnul se včera v sebevražedném úmyslu kapesním nožem do levé strany prsou. Byl dopraven do všeobecné nemocnice. Příčina zoufalého činu jeho je neznáma.

Sportovní hlídka.

Konec automobilové sezony.

Píše Éta it.

Paříž v prosinci 1906.

Konec automobilové sezony přinesl nám Salon de l'automobile pařížský. Saison ta nebyla na sportovní termíny nikterak chudá. Vzpomeňme jen, že takřka v těch dnech, kdy zavřena výstava v Berlíně, troubeno již v Londýnské Olympii k nové práci a po této Paříž jako vrchol mezinárodní konkurence. Anglická industrie pokračovala ve smyslu mnuu z Berlína naznačeném, hlede k zkrácením rámu docíliti větší hybnosti vehiklu, dávajíc tak výraz praktickým názorům svým. Paříž a s ním gros průmyslu, kterého těžší jest a až na dále, jak se zdá, zůstati má sportovní účel a stanovisko, nenásleduje vytčený směr, naopak hledí prodloužením chassis (výzky) získati místo pro největší komfortní výstavu cestovních vozů a tam, kde délka zdá se mi býti pro dvě nápravy nepohodlnou, si zařazením nápravy třetí vy-pomáhá. Že šestikolové vozy jsou pro oko naše na silnici nezvyklé, od několika domů však pro omábný a vozy nákladní použíté, nabývá tím tento způsob konstrukce nemalého významu. Pohob nalezli jsme uspořádaný na kola přední, však též, což bez odporu výhodnější, na přední pár. U ostatních cestovních a turistických automobilů docílují mnohé závody často až komplikovaným zprohýbáním rámu velice výhodné podmínky pro ladnou carrosserii s pohodlně nízkými vstupy postranními.

V londýnské Olympii ukazovaný povoz s motorem pod sedadly uspořádaným se zde neopakuje, naopak náklonnost ponechat při vozech onu typickou Haube jde tak daleko, že při vozích elektrických používají této ohavy mnohé závody k uložení batterie akumulátorové — jistě anachronismus. Motory benzinové, které nalezly v šestiválcovém typu tak šťastné rozřešení, zůstanou asi pro přístě 6 a 4 válcům pro veškeré výkonnosti nad 20 HP věrny, neboť jen tak lze vysvětliti ono faktum, že ze 150 konstruktérů známek sportovních všichni vystavujou 4válcový motor jako typ základní a 25 z nich motor 6válcový. Ba populární Antoniette dovolil si patentovat extravaganci — stroj osmiválcový, který dle jeho údajů mrtvé body kličkových mechanismu absolutně odstraňuje. Proč nehledají konstruktéři raději zdokonalením benzinové turbíny zbaviti se záplava nepřijemných a drahých kličkových mechanismů. (Pokračování.)

*

Kopaná: Berlínský football (13. ledna). Prussen v. Germania 2:0. — Viktoria v. Britania 4:0. — Helgoland proti Unionu 1:1 (!). — Hra Helgolandu je známým překvapením. Viktoria byla stále v převaze nad Britanií. Germania mnoho Prussen nezadala.

Lipsko 13. I.: Bewegungsspieler v. Wacker 8:5.

Sobotní výsledky anglické 12. I. Crystal Palace v. Newcastle 1:0. — „Totto“ proti Hull 0:0. — Grimsby v. Woolwich Arsenal 1:1. — Everton v. Sheffield 1:0. — Southampton v. Watford 2:1. — Zejména úspěch Crystal Palace teamu jest pozoruhodný!

Zimní sporty. Výroční hokejový match St. Maurice proti Davos zůstal 0:0 nerozhodnut. Hráči obou teamů jsou skoro vesměs Angličané. Sílá Davoských jest v útoku, Mauriceových v obraně.

Cyklistika. V zimním velodromu pařížském 13. I. slavil starý Jacquelin ve dvou bězích svého starého rivala Mac Farlandu. 20 km.: 1. Daragon 15:41 před 2. Butlerem. Týž pořad byl i v 30km. závodě. Čas 23:35. —

Vzduchoplavba. Santos Dumont neumavny brazilský vzduchoplavec a vynálezce, konstruuje prý opět nový řiditelný aeroplan, jenž při síle 100 HP má míti rychlost hodnou 100 km a má býti daleko lehčí všech dosud provedených modelů Dumontových.

Právní poradá.

H—C. v Pn. Rozhoduje obsah smlouvy pojišťovací: máte právo k výpovědi, je-li Vám smlouvou vyhrazeno. Jinak musíte platit 10 let, resp. tak dlouho, pokud smlouva trvá.

F. Š. V případě potřeby obraťte se na advokáta. Žalovatí by se muselo v Praze. Adv. Dr. N.

Hospodářské zprávy.

× **Hospodářská výstava Ústřední hospodářské společnosti pro království České, pořádaná ve dnech**

15. až 20. května 1907 v Praze bude proti loňské rozšířena třemi novými skupinami. Bude to výstava zemědělské rady pro král. České, ve které mimo jiné předveden bude i chov ryb v Čechách ve 20ti akváriích, dále výstava drůbežnická a drobného zvířectva a pak skupina retrospektivní českého zemědělství. Celkem bude obsahovati výstava hospodářská 9 skupin. Výstava letošní nabývá zvýšeného významu tím, že na přesrok pořádná nebude, poněvadž veškeré dosavadní místnosti budou hned po výstavě odevzdány obchodní a živnostenské komoře, která příštím rokem pořádná svou komorní výstavu s příslušným dořezením pražského komorního obvodu. Proto venkovští naši vystavovatelé použijí zajisté letošní hospodářské výstavy, aby co nejčestněji se na ni dostavili, — neb rok 1908 bude pro tak mnohé naše vystavovatele znamenati nepřijemnou pauzu, která však tím více použita bude ku práci a dalšímu snažení, aby hospodářská výstava roku 1909 zaskvěla se opět ve zvýšeném lesku. Přihlášky přijímá kancelář Ústřední hospodářské společnosti pro král. České v Praze-II., Vodňokova ulice č. 33.

× **Nový zákon o lékárnách a lékárnících** ze dne 18. prosince 1906 č. 5 ř. z. ex 1907 byl právě publikován a platí ode dne 10. ledna 1907.

× **Grafický průmysl** na jubilejní výstavě pražského komorního obvodu r. 1908. Tento průmyslový obor, který v obvodu komorním vykazuje největší a nejznamenitější firmy celého mocnářství, uspořádá zvláště vynikající a velkou expozici na jubilejní výstavě roku 1908. Za účelem zahájení přípravných prací koná se ve čtvrtek dne 17. ledna v místnostech obchodní a živnostenské komory v Praze porada firem tohoto oboru. Tiskářské, polygrafické, litografické a jiné firmy tohoto oboru v komorním obvodu usedlé, kterým by se snad nebylo dostalo pozornosti, nechtě se o ni u obchodní a živnostenské komory (výstavní ředitelství) v Praze přihlásí.

× **Výnos ministerstva železnic soukromým draham.** Dle zprávy z Vídně zaslalo ministerstvo železnic v posledních dnech všem správám soukromých drah výnos, který vyzývá je, aby v nejkratší době předložily výkaz o poměru dodaných vagonů a naložených odeslaných vagonů v posledních letech. Vzhledem k tomu, že nutno k tomu celi zpracovatí rozsáhlý materiál, bude k sestavení výkazů třeba delší doby.

× **Rozšíření chekového řízení poštovní spořitelny** na Itálii. Poštovní spořitelna vstoupila ve spojení s Banca Commerciale Italiana v Miláně, jež má filiálky v městech Alessandria, Bari, Belluno, Bergamo, Benátky, Biella, Bologna, Brescia, Busto, Arisio, Carrara, Catania, Ferrara, Florencie, Janov, Livorno, Lucca, Mantua, Messina, Neapol, Padua, Palermo, Parma, Perugia, Pisa, Řím, Rovigno, Saluzzo, Salvama, Turino, Vidám, Verona, Vicenza. Následkem toho mohou vklady a výplaty pro pošt. spořitelnu u těchto bank konány býti. Také lze používatí šeků počínaje 16. t. m. ku poukazování peněz do Itálie, a mohou šeky v lírach vyplněny býti. Mimo poplatků obyčejných bude za to účtováno ¼ mille do 2000 K a ½ mille nad to sumu.

× **Nová paroplavební společnost.** Ministerstvo vnitra udělilo ve srozumění s ministerstvem obchodu koncesi v čele s „Bancou Commerciale Triestina“ povolení k zřízení akc. společnosti pod firmou „Paroplavební akciová společnost Lussino“ se sídlem v Malém Lošině a schválilo jejich stanovy.

× **Nová snížení dopravních sazeb** na železně a ocelové zboží, nářadí, hospodářské stroje a jich součásti, určené pro vývoz do Ruska při kusových, poloa celovagonových zásičkách povolena byla od 1. ledna 1907 na podnět pražské obchodní a živnostenské komory z četných českých stanic do pohraničních stanic ruských: Brody, Granica, Szczakowa, Nadbrzezje, Nowosielica a Podwolocyzska. Tarifní kancelář udílí zájemcům příslušné bližší správy.

× **Nová továrna na čokoládu** ve Vídni. Vzhledem k neustálému stoupání čokolády, usnesli se cukráři vídeňští zřídati vlastní továrnu na čokoládu. Strojní zařízení této továrny zadáno jest jedné z nejmodernějších strojíren Německa. Kapitál ku provedení tohoto projektu nutný, jest již zajištěn, společnost bude ustavena ve formě výdělkového a hospodářského společenstva. Současně zakládají cukráři také nákupní společenstvo pro ostatní suroviny, potřebné pro svoji výrobu.

× **Severní dráha** přijala v prosinci na hlavní trati 8,733.695 K (+ 18.545 K); za r. 1906 101,503.978 korun (+ 7,590.904 K).

× **Osobní.** Firma F. S. Sojka, obchod obilný Praha—Smíchov, udělila panu Juliovi Reifmanovi společnou prokuru.

× **Červená Řešice.** Výroční a spolu dobytčí trh koná se dne 22. ledna 1907.

× O expozici knihařské na jubilejní výstavě pražského komorního obvodu roku 1906. Jednáno bude na poradě užšího komitétu zástupců živnosti knihařské v úterý, dne 15. ledna. V pondělí, dne 7. ledna a ve středu dne 9. ledna konaly se schůze publikacního, resp. agitačního komitétu výstavního.

× Zvýšení cen motouzu. Spojené rak. uh. továrny na motouzy zvýšily ceny svých výrobků o 7—20 haléřů.

× Paroplavba na středním Labi bude opět zahájena následkem příznivého stavu vody ve středu dne 16. ledna.

× Poštovní spojitelná v prosinci roku 1906. Obrat peněžní v šekovém řízení činil 1684.7 mil. korun; vloženo bylo 837.4 mil. K, vyplaceno 847.3 mil. K. Zůstatek vkladů zmenšil se následkem toho o 9.8 mil. K. Účastníků šekového řízení bylo 73313 (+ 421), pohledávky jejich činí 384 mil. K. — V řízení spojitelným bylo vkladů 9.4 mil. K, vyplaceno bylo 11.2 mil. K, tudíž o 1.7 mil. K více než vloženo. Čistý vklad činí nyní 211.9 mil. K. Účastníků spojitelného řízení jest 2,004,487 (+ 4634). Majitelů knížek důchodních bylo koncem prosince 23016, pro něž jsou státní papíry v obnosu 147,876,828 K v úředním uschování. Celkový obrat v prosinci činil 1,705,532 K 78 h. Celkem má poštovní spojitelná vkladů ze řízení šekového i spojitelného koncem prosince 595.9 mil. K.

× Veliká insolvence. Obchodník rukodělným zbožím Manó H a a s z, Velký Varadín, jest insolventní; dluhy činí 240,000 K.

× Insolventní jsou firmy: Františka a Jaroslav Mochovi, obchod střížným zbožím, Nový Bydžov; Sándor Schöciber, obchod rukodělným zbožím, Krapina; Eduard Lempert, obchodník, Vídeň II.; Arpad Fischer, obchod modrým zbožím, Duna Szerdahely.

Tržní zprávy.

Trh peněžní.

Praha, 14 ledna 1907.

Ceská eskomp. banka	245 50	246 50
Ceská unieionka	417	419
Ceská průmyslová	85	88
Hospodářská úvěrní banka	244 75	46 75
Zivnostenská banka	630	534
Pražská úv. banka	474	479
Daňkova	147	155
C spol. prům. cukr.	150	165
Zajišť. banka	860	870
Kustonka	425	—
Cesko-mor. tov.	205	209
Továrna uměl. hnojiv v Kolíně	319	320
Pod. cementárna	113 20	4
Anglobanka	99 7	100 4
Ceská hyp. banka 5 9/10	92	33
Ceská hyp. banka 3 1/2 9/10	110	11
Zákl. zem. b. 4 9/10	99 50	100
Komunální zem. b.	99 5	100
Meliorační zem. b.	99 60	1 0 10
Železniční dluhopisy zem. b.	100	101
Ces. prům. banka 4 1/2 9/10	100	10 3
Ústř. banka česk. spořit. dluhopisy 4 9/10	—	—

Vídeň, 14. ledna. Klidně při uhažených kursech, uhebné papíry čilé a vyšší; Alpinky vzestupné.

Renta únorová	100.15	Státní dráha	693.75
Renta květnová	99.25	Jižní	177.10
Rak. kor renta	99.35	Severní dráha	564.00
Sříbrná renta	99.20	Severozáp. dráha	463.
Rak. zlatá renta	117.35	Pražská dráha	459.
Uher. zlatá renta	114.6	Buštěhr. dr. lit. A.	—
Uher. kor renta	96.40	Buštěhr. dr. lit. B.	11 1
Ruská renta	85.15	Pražsko-duchcov.	221 5
Losy z r. 1860 celě	157.10	Duchcovsko-podm.	—
Losy z r. 1860 pět.	215.—	Paropl. spol. dun.	1048.—
Losy z r. 1864	266 50	Lloyd	820.
Úvěrní losy	448.—	Tabákové akcie	433 5
Víd. kom. losy	500.—	Zbrojovka	585
Tisské l sy	14 25	Alp. báň spol.	628.50
Turecké losy	167.90	Rima-mur.	57.—
Rak.-uh. banka	1775	Huf Poldina	535.
Kreditní akcie	690 25	Pražská želez.	2669
Anglobanka	3 9—	Severní čes. uhl.	—
Länderbanka	584 50	Mostecké uhl.	759.
Uher. kred. banka	469. 5	Schodnica	632
Víd. bank. spolek	837 50	Napoleony	19 11
Bodenkreditka	563 50	Pafiz	95.60
Ceská Unieionka	1087.	Curych	95.42
Zivnostenská	24 75	Londýn	241
Ceská prům. banka	244 50	Něm. města	117. 5
Lvov-černov. dr.	417.—	Marky	117'65
Berlín, 14. ledna.	59	Ruble	253—

Berlín, 14. ledna. Rak. ústav úvěrní. 217.20. Státní dráha 148 50, Jižní dráha 35 Diskontní spol. 1 740 Laufina hut 45 Dortmundské 89 Bochumské 251 60 Gelsenkirchenské 22 10 Hibernia —, Harpenské 219 10. Consolidation 450

Cukr.

Praha, 14. ledna 1907. P. U. B. Jelíkož dnešní ranní hamburské ceny o 5 fenyků ustoupily, bylo zde jmenováno ráno po zahájení trhu za pohotové Ústí K 20. 35, za kampaň K 20.40, a když Děvín přinesl kursy ještě nižší, klesl pohotový záznam na K 20.30. Odpoledne však oslabený trh opět se uklidnil a nabyl platnosti zase ranní ceny. Večer skončeno klidně zázname: Ústí pohotové i nová kampaň K 20.40.

Magdeburk, 14. ledna. Na leden 17.60—1.75, na únor 17.85—17.95, na březen 17.95—18.05, na květen 1.20 18.30, na srpen 18.50—18.60, na říjen-prosinec 18 15—18.25.

Obilí.

Plodinová bursa. (Páv. zpr. „Času“.) Vídeň, 14. ledna. Trvale mírné počasí, jež ovlivňuje se téměř z celého mocnářství, jakož i mdlé zprávy z burzy budapeštské měly v zápětí, že pro pšenici a žito nebylo na dnešním trhu koupěchtivosti. Nabídky obou těchto chlebovin nejsou naléhavé, ale přece poněkud lepší než v poslední době. Tendence pro ně byla mdlá a ceny as o 5 haléřů nižší než minulou sobotu. Ječmen byl nezměněný; obchodu patrnějším s ním nebylo. Nabídky byly nenaléhavé, avšak i koupěchtivost malá. Oves jest mdlý a za špatného odbytů spíše poněkud levnější. Kukuřice byla rovněž klidnější než dosud, avšak nezměněná.

Pešť, 14. ledna. Pšenice na duben 7.40 7.41, na říjen 7.70—7.71. Žito na duben —, na říjen .68— .67. Oves na duben —, na říjen 7.37 až 7.38. Kukuřice květen 5.11—5.11, na červenec 5.24 až 5.25 R. p. k. na srpen 12.90—12.90

Nabídky pšenice mírné, koupěchtivost skrovná. Smýšlení mdlé, obrat nepatrný. Ceny: pšenice o 5 h levnější, ječmen nezměněný, ostatní klidně. Termínový obchod minul při skrovných obrazech a na mdlý obchod pohotovým zbožím za slabé tendence. Počasí: oblačno.

Berlín, 4. ledna. Pšenice na květen 183.—, na červenec 194.25, na září —. Žito na květen 164.50, na červenec 192.5, na září —. Oves na květen 168.76, na červenec 169.00. Kukuřice na květen 126.—, na červenec 124.—.

Káva Hamburk, 14. ledna. Na březen 29.25, na květen 29.75, na září 30.50, na prosinec 1.25.

Havre, 14. ledna. Na březen 33.50, na květen 39.75, na září 41.50, na prosinec 1.25.

Řepkový olej. Praha, 14. ledna. Za 100 kg. Raf. franko sud za hotové 85.— až 86.—. Řepkový olej raf. na prosinec až květen 1907 85.— až 86.—.

Lih. Praha, 14. ledna. Z bramborů. Promptně: a) kontingent. (mimo daň): z Prahy 39.75—40.25, z trati Kolín-Pardubice 38.75—39.25, z trati Kolín-Německý Brod 38.75—39.25, z trati Praha-Podmoklí 38.75—39.25, z trati dráhy Frant. Jos. 38.75—39.25.

Vídeň, 14. ledna. Pohotový kontingentovaný lih znamená K 39.80 peníze, K 40.20 zboží.

Bavlna. Liverpool, 14. ledna. 1 h. 45 m. Obrat 10.000 žoků, denní dovoz 35.000 žoků. Smýšlení klidně. Leden 5.50, leden-únor 5.49, únor-březen 5.47, březen-duben 5.47, duben-květen 5.46, květen-červen 5.46, červen-červenec 5.46, červenec-srpen 5.44, srpen-září 5.38, září-říjen 5.33.

Čileský ledek. Hamburg, 14. ledna. 2 h. Zboží pohotové M. 10.65, na leden M. 10.65, při zahájení paroplavby r. 1907 M. 10.77 1/2, r. 1908 M. 10.30.

Trh na dobytek.

Na pražský ústřední trh dobytčí dopraveno bylo dne 1. ledna 1907 225 kusů hovězího dobytka původu domácího a to 117 volů, 74 býků, 31 krav, 37 kusů hovězího dobytka původu haličského a to 34 volů, 19 býků, 47 krav, 43 mladého dobytka do 1 roku, 9 hubeného dobytka; kusů hověz. dobytka původu uherského a to: volů, — býků krav; kusů hov. dobytka původu srbského a to — volů, — býků, krav; — bůvolů. Úhrnem dopraveno k tomuto trhu 227 kusů hovězího dobytka. Prodáváni byli volů původu domácího Ia od K 0.96 do K —, Ila. od K 0.82 do K 0.94, Ila. od K 0.8 do K —80; volů původu haličského Ia. od — do K —, Ila. od K — do K —, IIIa. od K — do K —; volů původu uherského Ia. od K — do K —, Ila. od K — do K —; volů původu srbského Ia. od K — do K —, Ila. od K — do K —, IIIa. od K — do K —; býci původu domácího od K —72 do K —89 původu haličského od K —63 do K —83, původu uherského od K — do K —, původu srbského od K — do K —; krávy původu domácího od K —62 do K —77, krávy původu haličského od K —58 do K —78, krávy původu uherského od K — do K —, krávy původu srbského od K — do K —; mladý do 1 roku dobytek původu haličského od K —64 do K —83; buvolů od K — do K — za 1 kg. živé váhy; hubený dobytek haličský kus za K 24 až K 1.16 vše bez potravní daně. Průběh trhu byl prostřední. Neprodaného dobytka odehnáno 28 kusů.

Na pražský trh masný dne 14. ledna 1907 dopraveno bylo masa a drobného dobytka poraženého; skopců 111 kusů, prodáváni od K 1.— do K 1'12; telat 180 kusů, prodávána od K 1'20 do K 1'40 výměně za K 1'4 po srážce 7 až 10 kg. při kuse; vepřů, selat do 19 1/2 kg. 7 a 8.600 kg. masa vepřového; prodáváno maso z vepřů domácích od K 1'08 do K 1'32, maso z domácích selat do 19 1/2 kg. od K 1'06 do K 1'44, maso z vepřů haličských od K 1'20 do K 1'36, maso z vepřů uherských od K 1'42 do K 1'44, maso z vepřů srbských od K —, do K. 24.00 masa hovězího, prodáváno maso z volů I. jakosti přední od K 1'0 do K 1'4, zadní od K 1'60 do K 1'6, II. jakosti přední od K 1'2 do K 1'36, zadní od K 1'4 do K 1'56, III. jakosti přední od K 1'6 do K 1'24, zadní od K 1'32 do K 1'0; maso z býků od K 0.— do K 1'32; maso z krav od K 1'0 do K 1'8; maso z mladého dobytka hovězího do 1 roku starého od K 1'12 do K 1'32; maso z hubeného dobytka od K —92 do K 1'04, maso z bůvolů od K — do K —; vše za 1 kg.; 0— jehnat prodáván kus od K — do K —, neb na váhu za 1 kg. od K — do K —; — kůzlat prodáván kus od K — do K —. Vše prodáváno s potravní daní. Zabaveno bylo —. Průběh trhu byl prostřední.

Divadla.

KRÁL. ČESKÉ ZEMSKÉ DIVADLO V PRAZE. (Národní divadlo.) V úterý dne 15. ledna 1907. 95. hra (3. čtvrtka) v předpl. **Episoda.** Drama o třech dějstvích. Napsal Viktor Dyk. Režiser Jaroslav Kvapil. **Smuteční hostina.** Hra o 1 dějství. Napsal Viktor Dyk. Režiser Jaroslav Kvapil. Začátek o 7. hod. Konec po 9. hod.

URANIA. V úterý dne 15. ledna 1907. Začátek o 7. hod. več. 4. a poslední hra v předplaceni. **Flachsmann** vychovatel. Veselohra o 3 dějstvích. Napsal Otto Ernst. Přeložil Fr. Petřík. Režiser B. Kovář.

NOVÉ LIDOVÉ DIVADLO V PRAZE VIII.-LIBNI. V úterý dne 15. února. Začátek o 7. hod. Po třetí: **Pes Baskervillský.** Pokračování sensační detektivní komedie Sherlock Holmes, o 4 jednáních. Dle románu Conau Doyle napsal J. Warner. Přeložil z angličtiny Dr. Jaroslav Krása. Režiser F. Kneisl.

ŠVANDOVO DIVADLO NA SMÍCHOVĚ. V úterý dne 15. února 1907. Začátek o 7. hod. več. 12. hra v předplaceni, úterní. **Sherlock Holmes**, král anglických detektivů. Detektivní komedie ve 4 odděl. Dle Con Doyle a A. Gillette napsal Albert Bozemanhard. Přeložil Jar. Hurt. Režiser A. Jiříkovský.

6130

Björnson.

Zábavné spisy. Vyšly sešity 1.—6. po 30 hal. v nichž jsou dosud otištěny povídky: Thrond. — Synnöve Solbakken. — Nebezpečné námluvy. — Lovce medvěďů. — Arne.

Spisy Björnsonovy vycházejí v Laichterově sbírce krásného přeznamení a lze předplatit se na 13 sešitů K 3.90.

Literatura česká XIX. století.

Díl III. částí II. vyšel právě 1. sešit.

Obsah: Hlava první: **Božena Němcová**; Němcová, přechod od generace starší k mladšímu pokolení. Mládí Boženy Němcové. Léta putování. Druhý pobyt v Praze. Bída a smrt.

Spolupracovníci této části: Dr. Jar. Borecký, Dr. Fr. Čáda, řed. L. Čech, Dr. Jos. Hanuš, Dr. Jan Jakubec, prof. J. Kablík, red. Jar. Kamper, Dr. Jan Máchal, Dr. Lub. Niederle, Dr. V. Nováček, Dr. Arne Novák, Dr. A. Pražák, Dr. E. Smetánka, Dr. Jar. Vlček.

Předplác se na 5 sešitů K 2.50, na 10 sešitů K 5.— i se zásklucem

Nakladatelství Jana Laichtera

na Král. Vinohradech, Žižkova ul. 10.

Pravou eleganci

v obleku docílí dámy, šatí-li se dle **Pařížského Modního Týdne**. Žádejte na ukázkou v administraci: Praha-Olářany 1026.

V knihovničce „ČASU“ vyšlo:

č. 1. Prof. Masaryk: Osm hodin práce.	Cena 20 hal.
č. 2. Prof. Drtina: Ideály výchovy. (Rozebráno).	
č. 3. Proti treatu smrti.	10 "
č. 4. Langner: O jednom zrádci národa.	16 "
č. 5. Několik listů Tolstého.	19 "
č. 6. Doplky mladé hospodyně.	20 "
č. 7. Kázání o metličce.	08 "
č. 8. Dr. Beck: O lékařích a nemocnicích.	10 "
č. 9. Prof. Masaryk: Právo přirozené a historické.	24 "
č. 10. Prof. Kraus: O rolnicích dánských. (Rozebráno).	
č. 11. Studentům a o studentstvu.	Cena 10 hal.
č. 12. G am ma: Vánoce.	20 "
č. 13. Vzpomínky na český Repeal.	40 "
č. 14. Dr. Fr. Krejčí: O filosofii Smetanově.	20 "
č. 15. Dr. R. Adamík: O nemocích duševních.	20 "
č. 16. O. Jozífek: Dvě generace Zelthamrů.	16 "
č. 17. Prof. Masaryk: Ideály humanitní.	40 "
č. 18. Frant. Drtina: Křesťanství a česká reforma.	16 "
č. 19. Tradiční reforma. Svoboda svědomí.	
Napsal J. Z. K—l.	10 "
č. 20. Ellen-Key: Škola budoucnosti.	24 "
č. 21. Kdybych byl spisovatelem.	30 "
č. 22. Prof. dr. Krejčí: Bedřich Nietzsche.	24 "
č. 23. Prof. dr. Arn. Kraus: První výlet českých rolníků do Dánska.	60 "
č. 24. Já: Z ozvěny vesnické školy.	24 "
č. 25. Slezské čísto (Bezručovy básně). (Rozebráno.)	
č. 26. V. Pšorn: Hatěřové společníky v Německu.	5 hal.
č. 27. O. Jozífek: Jaký je zděděný charakter českého národa. Separatismus uherských Slováků.	40 "
č. 28. Prof. Masaryk: Desorganizace mladěčeské strany. Organizujeme se ku práci.	40 "
č. 29. O. Jozífek: Karlínsko.	24 "
č. 30. V. Pšorn: Pro veřejné lidové čítárny.	60 "
č. 31. Jos. Úlehla: O povinnostech české inteligence k obecné škole.	50 "
č. 32. Frant. Drtina: K reformě učitelského vzdělání.	20 "
č. 33. Frant. Tropp: Plzeňská samospráva.	1:20 K
č. 34. V. Karhan: České mlékárny a naši drobní zemědělci.	30 hal.
č. 35. J. V. V.: Vady naší samosprávy a návrh na její reformu.	20 "
č. 36. Zrodilo katechetům	80 "
č. 37. Prof. T. G. Masaryk: Politická situace. Poznámky ku Poznámkám.	—30 "
č. 38. Jos. Kozíšek a Fr. Dlouhý: Dvě přednášky o vyšším vzdělání učitelstva	—30 "

Dr. BECK:

O lékařích a nemocnicích.

Cena 10 h, poštou 13 h.

Objednávky vyřizuje **Správa Času** Praha-II., Jungmannova tř. 21.

Původní americké psací stoly

se svinovací žaluzií a zařízení kanceláří.

Glogowski a spol.,
Praha Na příkopě č. 17. 960

Učně na kupectví

z měšťanské neb obchodní školy přijme K. Novák v Nymburce. 1611

Kdo se zabývá politikou, s chutí si přečte brožurku:

Politická situace.

Napsal prof. T. G. Masaryk.
Nákladem Času.
Cena 30 haléřů.

Chraňte se

před nastuzením!
Nejlepší ochranu poskytl prof. dr. G. Jäger

břišní pasy

čistě vlněné,
kus K 4:20 až K 5:—,
angor. K 3:— až 3:40,
„Nordpol.“ K 2:—,
Jägerovy pasy na ledviny
K 3:40 až 4:40,
pasy z velbloudí srsti
na ledviny K 7:—,
ohřívky z velbloudí srsti
na prsa a záda 8 K,
zvláště velké K 9:—,
Jägerovy ohřívky na prsa
a záda K 4:40
Výhradní prodej jen u fy.
Ludvík Klepetář
Praha, Celetná ul. č. 20. n.

Obchodní škola Bergmannova

v Praze, Železná ulice 22.
Vstup denně. — Prospekty zdarma. 466

Pro každého inteligenta zajímavé:

Vady
naší samosprávy a
návrh na její reformu
Nákladem Času.
Cena 20 hal.

Šicí stroje,

pařáky, sečí a hospodářské stroje nabízí levně
M. Pleschner Tabor.

Žádejte ceník!

Velocipedy a části obdržíte nejlevněji ve velkoobchodě R. Plick, Praha II., Havlíčkův nám. 15. H. Zástupci se hledají.

Za —

6 korun

zašlu Vám **franko obal**, drahou nebo poštou:

200 malých nebo 150 velkých pomerančů, aneb

200 citronů, nebo

100 sladkých mandarinek, aneb

6 litrových krabic kompotu, buď třebenického nebo tyrolského, aneb

4 1/2 kg. plechovku jemné 2 zavařeniny (marmel) třebenické neb tyrolské.

Za tyto výměrné ceny, v jedné šestikorunové zásilce různé druhy nezasilám.

Veškeré jižní i zdejší ovoce a zelenina v největším výběru na skladě ve velkoobchodě

Bedřich Štědý, Praha I.,
Ovocný trh, č. 12. n.

Kavárna „Metropol“,

Dnes a denně „večer koncert“. — Motto „Vesele a moderně“. — Nej příjemnější denní — Kavárna v Praze. 677 **VINCENC GRÖGER**, majitel.

Berta Rohnová **Zikmund Bleier**
Žamberk Nové Město n. M.

snoubenci.

Vodnaté inost, rozedmu plic, asthma, migrénu léčí

MUDr. Fr. Kanera, lékař v Strmilově.

- Plesové látky -

hedvábné, vlněné i prací, rukavice kožené i hedvábné, vstupní límce, stěhvice, vše v největším výběru a a nejlevněji v obchodním domě fy

J. NOVÁK, PRAHA,
Vodičkova ul.

Na prahu Nového světa a rodina Petra Böla.
Kus amerického západu. Napsal V. A. J. ung. Cena 3 K
Administrace Času v Praze, Jungmannova tř. 21

THEATRE VARIÉTÉ

Daes v úterý dne 15. ledna 1907,
velké představení

— **Konstantino Bernardi,** —

jakož i veškerý nový uměl. ensemble.

St. Hybler a V. Kučera

dovolují si ctěn. obecn. nabídn. ve velkém výběru
panské prádlo vlastní výroby;

dále

Rudolf Teplý

svůj hojně zásobený
- sklad kravát, -
vždy v nejnov. úpravě.

Praha, Václav. nám.
Havrovičův dům na-
proti »zlaté husě.«

ŽADEJTE VZDY A VŠUDE VE VSECH ČESKÝCH OBCHODECH

MATICNÍ MÝDLO (TOILETNÍ)

VE PROSPĚCH ÚSTŘ. MATICE ŠKOLSKÉ.

Doporučujeme našim rodinám

KOLÍNSKOU ČIKORKU!!

1265